"ANG ABIAN SA CALAG"

NGA GUINSULAT

SA

BINISAYA NI

P. ANGEL F. DEL PLU. A. R.

MANILA

—

TIP. PONTIFICIA DE STO. TOMÁS

1920

ARZOBISPADO
DE
MANILA

Manilæ, 17 Augusti 1920

IMPRIMATUR

JOSEPH BUSTAMANTE,

Gubernator Eccus.

PA-ALAM

Dili mahimo nga pacamahalon sang tauo ang ualá nia maquilal-e; ang mga tauo nacasalá sa Dios, cag ualá maghigugma sa iya, bangud cay ualá sila caquilala sang pagcaayo cag paghigugma nia sa aton, nga diri sini nga libro guinapahayag upud ang toto-o nga alam, nga nagaiuag sa hunahuna, cag nagapainit sa buut sa paglacat sa dalan nga mapalangit. Cauhata cag basaha ini nga libro; con maalam ca, basahon mo ang libro nga ini, agud indi magpiang ang imong alam, cag con indi ca maalam, basahon mo man, agud nga manguin alaman ca sa ica-ayo sang imong calag. Con sin-o ang magabasa ó magapamati sing matalupanguron, cag diotay nga horas sa matagadlao, sang balasahon nga nagacalaigo sa cada adlao sang bulan subung sang yará sa sini nga libro, macadangat guid sia sang matuod nga alam.

BALASAHON NĜA 1.

Ang paghigugma sang Dios sa mĝa tauo.

Ang Dios nagabantay cag nagahigugma sa cada isa sa aton sing labi pa guid ca-ayo sang pagbantay cag paghigugma sang isa ca iloy sa bata nia nĝa diotay. "¿Mahimo ayhan, ang polong sang Dios, nĝa malipat ang iloy sa bata nia nĝa diotay? indi; apang bisan malipat sia, indi guid aco malipat sa iño, condi nĝa palipayon cag higugmaon co camo subong sang paghigugma cag paglipay sang isa ca iloy nĝa mahigugmaon sa bata nia nĝa diotay".

Guinbuhat quita sang Dios nĝa larauan cag daguay nia, cag ualá quita unta matauo con dili buut ang Dios, cag uala quita mabuhi con indi nia pagpadayonon ang aton guinhaua. Guinapatubo nia ang humay sa duta, cag iya quita nĝa gunasagud, guinhatagan nia ang cada isa sa aton sing isa ca Angel nĝa magbalantay, agud magapin sa aton diri sini nĝa quinabuhi, cag guinhimo sang Dios ang tanan nĝa mĝa binuhat, agud puslan ta sa ca-ayohan sang aton lauas cag calag.

Nacasalá ang tauo cag nan̄guinsililotan sia subung sang mg̃a yaná, cag ang Dios ng̃a Anac, ng̃a tagbuhat sa ng̃atanan, nanaug guican sa lan̄git dinhi sa duta, cag sa ualá mabalhin ang iya pagca Dios, nahimo sia ng̃a tauo ban̄gud sang paghigugma nia sa aton, sa pagpanubus nia sa aton sa caoliponan sang yaua, cag sa salá, cag sa pagpasan nia sa aton sa himaya; napabilin man sia sa diosnon ng̃a sacramento sa pagcalauat, cag guinpacamaayo pa nia ang pagcamatay nia sa cruz ban̄gud sa aton ng̃a mg̃a macasasalá.

Sa pagmalandong sining tuman ca dacú ng̃a paghigugma sang Dios sa aton, ¿sin-o ang dili managtuao subung sang Apostol ng̃a si San Pablo sa pagsiling: "Ualá guid bisan con sin-o, ni bisan pa anano ng̃a sarang macapahamulag sa aton sa paghigugma sa Dios ng̃a yará cay Jesucristo; bisan ang gutum, bisan ang pagtimulang, bisan ang mg̃a hinang̃iban, bisan ang mg̃a yaua, bisan ang cabuhi, bisan ang camatayan cag bisan pa nano, dili guid macapahamulag sa aton sa paghigugma cay Jesucristo ng̃a aton Guino-o".

BALASAHON NG̃A 2.

Ang pagcatauo sang aton Guino-ong Jesucristo.

Sa ualá pa macasal si San José cag si María ng̃a olay guihapon, may panaad sila sa Dios, ng̃a magaquinabuhi sing putli cag olay tubtub sa camatayon, cag guintuman nila sing himpit ini ng̃a ilang panaad. Ang Dios ng̃a Anac nagpacatauo sa olay ng̃a tian ni María sa ualá guid sia hilapíti sing lalaqui. Sang ualá pa macahibalo si San José sang labing dacu ng̃a misterio ng̃a guinhimo sang Dios sa halangdon ng̃a virgen María, cag sá quinita nia ng̃a matuod guid ang pagmabdus ni María, nalisang sing dacú ang iyang buut, tubtub ng̃a napaquita sa iya, siling sang santos ng̃a Evangelio, ang isa ca Angel ng̃a namolong sing: "José, ng̃a anac ni David, dili ca mahadluc sa pagpaquigpuyo, cay María, ng̃a imong esposa, bang̃ud cay ang guinadala nia sa tian guican sa Espíritu Santo; magapang̃anac sia sing bata, ng̃a pagang̃alanan cay Jesús, ng̃a magaluas sa mg̃a tauo sa casalanan".

Nacadto si José cag si María sa Belen sa pagtuman sang sogo sang Emperador, nga si Cesar Augusto, nga managpapadron ang tanan; cag sa ualá sing naquita nga macapasacá sa ila, napasilong si José cag si María sa isa ca camalig nga yará sa gua sang banua sa Belen, cag didto naganac si María Sma. sang Anac sang Dios, nga guinangalanan cay Jesucristo, nga aton Manunubus, nga sa tungud nia nga Dios ualá sing guinsogoran, cay sa guihapon yara sia, cag sa tungud nia nga tauo nahamutang sia sa labing dacú nga caimolan.

Natauo si Jesús sa gua sang banua sa Belen, busa uala man sia sing banua nga iya natauohan, cag sa sini guintudloan quita nia sa buhat sang guintudlo nia cunina sa polong sa pagsiling nga sa iya guinharian ualá sing guinacalainan ang tauo nga puti cag maitum, cag sa bisan ano man nga nación o lugar sa calibutan. Natauo si Jesús bangud sang paghigugma nia sa ngatanan, cag ang guinapacamahal nia cag sang iya Santa Iglesia sa tauo, dili cay ang dugó sang caugatan, dili ang color sang panit, con dili ang pagcatarung cag maayo nga cabubut-on sang tauo

siling sang guinbatala man sang mg̃a Angeles sa pagsiling sadtong gabi sang pagcatauo ni Jesús: "Papagdaeton sa bug-os ng̃a calibutan ang mg̃a tauo ng̃a ma-ayo sing cabubut-on". Busa maghigugma-anay cag magbuligay quita tanan ng̃a mg̃a cristianos, cay sa siná maquilala sang tanan ng̃a quita amo ang matuod ng̃a mg̃a guintoton-an ni Jesús. Ang salá lamang amo ang aton pagadumtan cag pagalicuan ta sa tauo, dili ang iyang caliuat.

Ang bug-os ng̃a lang̃it nanaug sa camalig ng̃a matauohan ni Jesús, ang tanan ng̃a mg̃a Angeles nanagsimba didto sa diosnon ng̃a bata, cag nanagcalipay sa pagcanta sing: "Panghimayaon ang Dios... cag papagdaeton sa duta ang mg̃a tauo ng̃a ma-ayo sing cabubut-on", Ang mg̃a macalolooy ng̃a manugbantay sang mg̃a carnero, ng̃a yará ng̃a malapit sa Belen, nacabatí sang guinsiling cag guinpahibalo sa ila sang mg̃a Angeles ng̃a natauo ang diosnon ng̃a Manunubus sang tanan. Nacadto sila dayon cag naimpon sa mg̃a Angeles sa pagdayao cag pagsimba cay Jesús. Ang mg̃a pobre cag ualay alam nag-una sa mg̃a hari cag sa mg̃a maalam sa pag-

quilala cag sa pagtahud cay Jesús. Bulahan man yadtong mg̃a maalam cag mg̃a hari cag mg̃a manggaranon ng̃a upud ang mg̃a pobre nagquilala, cag nanagsimba cay Jesús. Sondon ta man sila sa pagsimba cay Jesús, ng̃a yará ng̃a toto-o cag buhi cag mahimayaon sa Santísimo Sacramento sa Altar.

¡Oh Diosnon ng̃a Jesús, ng̃a guintabóg ca sang mg̃a malaut, cag ualá ca nila paghatagui sing puluyan-an, ng̃a matauohan mo, yari ang among taguiposoon, angconon mo, cay icao lamang ang hari cag ang gugma sang bug-os namon ng̃a casingcasing. Nagadayao cami sa imo cay nagcari ca sa amon, cay icao Dios ng̃a nagpacatauo, cag nagpabilin ca upud sa amon sa diosnon ng̃a sacramento sa Altar. "Dayauon cag simbahon ca sang tanan ng̃a mg̃a catauohan, cag managluhud sa imong atubang̃an ang tanan ng̃a mg̃a pumuluyó sa lang̃it cag sa dutá, cag ang tanan managtug-an ng̃a icao yará sa cahimayaan sang Dios ng̃a Amay".

BALASAHON NĜA 3.

Ang quinabuhi sang aton Guino-o Jesucristo dinhi sa duta.

Si Jesús amoy huluaran sang tanan nĝa mapalanĝit, busa dapat nĝa quita magpamalandong sa tunĝud sang quinabuhi ni Jesús, nĝa aton pagasondon tubtub sang aton madanĝatan. Sa isa lang ca adlao diotay lamang ang sarang masaysay sa tunĝud sang diosnon nĝa quinabuhi ni Jesús, apang huaron diri caron sing pila lamang ca paagui sang iya quinabuhi nĝa guinasuguid sa santos nĝa Evangelio.

Natauo si Jesús, cag sa tapus na sia pagsimbaha sang tatlo ca hari nĝa nagbalic sa ila duta, guinpanĝita sia ni Herodes nĝa Hari sa pagpatay sa iya; bangud sini pinapugotan ni Herodes didto sa Belen, cag sa mĝa banua nĝa cainĝod ang tanan nĝa mĝa bata nĝa ualá cumapin sa duha ca tuig ang ilang edad, cay agud dira sina madapli ang bata nĝa si Jesús, apang auat lamang ini nĝa tinuyo ni Herodes, cay si Jesús guindala ni San José sa Egipto apud ni María, cag uay bisan

sin-o ó bisan nano nğa cagamhanan nğa sarang macabatoc sa pagbulut-an sang Dios.

Sang may napulo cag duha ca tuig ang edad ni Jesús nagopud sia cay María cag José pacadto sa Jerusalem sa pagtuman sang isa ca sogó sa daan nğa batasan nğa amo ang guinatauag mahal nğa Pascua. Sa natuman na nila ang Pascua, si José cag si María, nğa buut na unta mapauli sa Nazaret, ila namulalunğan nğa ualá magupud si Jesús sa ila. Sali sila pagpanğita cay Jesús tatlo ca adlao tubtub nğa naquita nila sia didto sa templo, nğa nagapanoon sa mğa maalam, cag mğa Doctores sang nahanunğud sa Manluluas nğa guintagna sang mğa Profetas.

Sa may catloan na ca tuig ang edad ni Jesús, naghalin sa Nazaret cag nagcadto sa subá sa Jordan. Sang malapit na sia sa Jordan, naquita sia ni San Juan Bautista, cag sa naquilala nia sini nğa si Jesús amo ang Manluluas nğa guinapaabut, nagtuao sia sa pagsiling sa mğa catauohan nğa yadto didto: "Ohó amo ini ang Cordero sang Dios; ta naua niño, amo ini ang nagapanas sang mğa salá sa calibutan". Dason sini nabucsan ang calanğitan, cag nagcunsad ang Espíritu San-

to sa daguay sang salampati, nga nagtong-tong sa olo ni Jesús, cag nadunggan man ang tingug sang Dios nga Amay nga nagsiling: "Amo ini ang Anac co nga hinigugma, nga guinacalipayan co, pamatian niño sia".

Cutub sa subá sa Jordan guindala si Jesús sang Espíritu sa cahauaan, cag didto nagpuasa sia sa sulud sang capat-an ca adlao. Sa pagcatapus sini nga iya pagpuasa naghalin sia sa cahauaan cag simugud sa pagtudlo sa mga tauo sang mga quinahanglan nga tulumanon sa pagdangat sa langit.

Sa salud sang tatlo ca tuig nga nagpanguali si Jesús, iya guinbuhat sa mga catauohan ang dili maisipan nga mga caayohan, guinhatagan nia sing capaua ang mga bulág, guinpamitlang nia ang mga apá, guinpamanhao nia ang mga minatay, guinlibot nia ang mga cabanuaanan, cag guin uali nia ang guinharian sang Dios sa ngatanan, labi na guid sa mga macalolooy nga mga tauo.

Guinbaton ni Jesús ang mga mahinulsulon nga mga macasasala, cag iya sila guinpatauad sang ila mga salá.

Nagpahayag man si Jesús sing maloló nga gugma sa mga cabata-an, cag iya sila guiha-

pon guinaapinan. "¡Abao sa mĝa naga-escandalo bisan sa isa sining mĝa diotay nĝa nagato-o sa acon!" siling ni Jesús, cag sa nagapahaua ang mĝa Apóstoles sa mĝa bata nĝa nagapalapit cay Jesús, iya sila guinbadlung sa pagsiling: "Pabayae niño nĝa magcari sa acon ang mĝa cabata-an, cay ila ang guinharian sa lanĝit". Ang mĝa bata nanag calipay sing dacú sa pagatubang cay Jesús, busa sa nasayoran nila nĝa maabut, si Jesús sa Jerusalen, nang-gua sila sa pagsugat sa iya, cag nanagdala sila sing mĝa ramos, cag nanagcalanta sila sa pagsiling cay Jesús: "Himaya cag gugma, dunĝug cag pagdayao sa imo, O Jesús nĝa Manunubus, cag gugma namon".

BALASAHON NĜA 4.

Ang paglalang ni Jesús sang santos nĝa tuod nĝa Sacramento cag sacrificio sa Misa.

Sang nasayoran ni Jesús nĝa malapit na ang horas sang camatayon nia sa cruz banĝud sa aton, cag sa dili macaantus ang iyang Casingcasing sa pagpalayo cag sa pagbiya sa aton sa sining calibutan, sang maca-

caon na sia opud ang iya mg̃a guintoton-an sang catapusan nia ng̃a pagpanihapon, guincaptan nia ang isa ca bilog ng̃a tinapay, cag iya guinconsagrahan, cag guinhatag sa iya mg̃a guintoton-an sa pagsiling: "Magbaton camo, cag magcaon camo sini; ini amo ang lauas co". Subung man guincaptan nia ang isa ca caliz, ng̃a nasudlan sing vino, ng̃a iya man guinconsagrahan, cag guinhatag sa ila sa pagsiling: "Magbaton cag mag-inum camong tanan, cay ini amoy caliz sang acon dugó, ng̃a tung̃ud sa iño cag sa caramuan iga-ulá sa pagpatauad sang mg̃a salá". Amo ini ang guinbuhat ni Jesús sa paglalang nia sang santos ng̃a tuod ng̃a Sacramento cag sacrificio sa Misa, cag diri sini nacabig sia ng̃a upud, cag calan-on ta, cag halad tung̃ud sang aton mg̃a salá.

Buut man ni Jesús ng̃a ining diosnon ng̃a sacramento sa pagcalauat, cag Sacrificio sa Misa, ipadayon tubtub sa catapusan sang calibutan, cag sa tung̃ud sini iya guinordenahan ng̃a mg̃a Sacerdote ang mg̃a Apóstoles, ng̃a guinhatagan nia sing gahum sa pagconsagra sang diosnon nia ng̃a lauas cag dugó. Guinconsagrahan nia ng̃a mg̃a Obispo

ang mg̃a Apóstoles, ng̃a guinhatagan sila, cag ang tanan ng̃a maga-ilis sa ilang pagca-Obispo sing gahum ng̃a sarang man sila macaordenar cag macagbuhat sing mg̃a Sacerdote sa iban ng̃a mg̃a tauo ng̃a pinili, ng̃a ila paga ordenahan.

Dacú ng̃a tuod ang cagamhanan ng̃a guinahatag ni Jesús sa mg̃a nacagbaton sang sacramento sa pagorden ng̃a guinahicot lamang sang toto-o ng̃a Obispo, cag dili sang mg̃a aglipay ng̃a nagpagcaolo-obispo man lamang, cag ang ila guinahimo amo pagilog-ilog ng̃a butig, ng̃a uay pulus, cag malain cayo. Bang̃ud sang pila lamang ca polong, ng̃a pagamitlang̃on sa ng̃alan ni Jesucristo sang matuod ng̃a Padre, ang tinapay cag ang vino mabalhin ng̃a lauas cag dugo ni Jesucristo, cag ini guinahimo tung̃ud sang cagamhanan ng̃a ualay catapusan sang Dios ng̃a si Jesucristo.

Tung̃ud sang gahum sang pagconsagra sang tinapay nahamtang cag yará sa Hostias ang lauas ng̃a buhi ni Jesucristo, busa yará man sa Hostias ang iyang dugó, ang iyang calag cag pagca-Dios; cag tung̃ud sang gahum sa pagconsagra sang vino nahamtang, cag

yará sa caliz ang dugó ni Jesucristo, nga buhi cag mahimayaon subong sang yadto sa langit; busa yará man sa caliz ang lauas, ang calag, cag pagca-Dios ni Jesucristo.

Hinigugma co nga mga cristianos, yará si Jesús sa Santísimo Sacramento, yará sia nga buhi sa Hostias nga guinconsagrahan, nga guinatipig sa Sagrario, agud nga calauaton, cag duauon ta man sia, cag sa adlao-adlao nga tanan ihinalad sa Hostias cag sa caliz nga guinabayao sang Padre nga toto-o sa Misa, agud nga paga simbahon sang tanan; busa simbahon ta sia sa dacú nga pagtahud cag sa mainit nga gugma; duauon ta sia, nga nagahulat sa aton, cay sia ang aton abian nga mahigugmaon; idulung ta man sing mga bata nga magaquilala cag mahigugma sa iya. Himaya, dungug, pagdayao, pagsimba cag gugma cay Jesús nga na-sacramento.

Oh Dios, Dios co nga Jesús, ¿nga-a nga nauili ca sa amon nga indi ca bimuut mapauli sa langit, cag magbiya sa amon? Nasayoran na nimo nga daan ang mga salá namon sa imo, cag nga pagabiya-an ca nga isa lamang, sing uay magduao sa imo sa Santísimo sa ca-

labanan nğa mğa horas, cag bisan pa sini nagpabilin ca upud sa amon sa santísimo sacramento. ¿Cag ualá pa cami maghigugma sa imo? Cag ualá pa madabdab ang amon casingcasing sa paghigugma sa imo? Oh Jesús nğa mahigugmaon nğa tuod, con macasarang aco unta macadala sa imo sang tanan nğa mğa casingcasing, cag macapadabdab sa ila sa paghigugma sa imo, tumanao ca man cuntani sang acon pagtinğuha agud padabdabon co ang tanan nğa mğa tauo sa calibutan sa paghigugma sa imo, cag agud higugmaon ca nila nğa tanan sing mainit, cag maligon, cag maloló, cag dinayon, siling sang naluyagan mo nğa paghigugmaon ca namon. Padabdabon mo cami, o Jesús, sa paghigugma sa imo.

BALASAHON NĞA 5.

Ang mğa pagpasaquit ni Jesús, cag ang pagcamatay nia sa cruz.

Sa obus na guinpacalauat ni Jesús ang mahal nia nğa lauas sa mğa Apostoles, cag sa iban pa nğa mğa guintoton-an nia sa catapusan nia nğa pagpanihapon, cag sa guinpahi-

balo ni Jesús sa ila nğa sadtong mismo nğa gabi pagasondan sang mğa casaquit sang iya camatayon, naghalin sia sa balay, nğa guinpanihaponan nia, cag nagdayon caopud sang iya mğa Apóstoles sa tanuman sa Getsemani, nğa amo ang lugar nğa guinabatasanan nia sa pagampó sa Dios nğa Amay sa pagluas sa atong mğa macasasala.

Sa horas sa pagdacúp cay Jesús, cag sa iya mğa pagpasaquit, cag pagcamatay nia sa cruz, buut nia nğa quiquitaon guid sang tanan ang iya pagca Dios cag pagca ualay salá. Sang yará na si Judas cag ang maramú nğa mğa tauo sa atubanğan ni Jesús, nğa nacadto sa pagdacúp sa iya, namolong si Jesús sa ila sing: "¿Sin-o ang guinapanğuita niño?" cag nagsabat sila.—Si Jesús Nazareno—cag guilayon sumabat si Jesús sa ila:—"Amo aco". Sa pagcabati nila sining duha ca polong nğa diosnon, nğa guinmitlang ni Jesús sa isa ca tinğug nğa macagagahum, subong sang pagtugá nia sang calibutan sa isa lamang ca polong, nagcalapucan sila sa duta nğa dao nğa patay.—Sang guinpaulian sila ni Jesús sang ila guinhaua, cag ila sia guindala sa cay Pilatos, nğa naghatag sing sentencia sa cama-

tayon sa cruz batoc cay Jesús, guinquilala ni Pilatos nğa si Jesús uala guid bisan ano lang nğa salá, cag amo iná ang guinsiling ni Pilatos sa mataas nğa tinğug sa atubanğan sang tanan.—Cag ining Jesús uay sia mamatay tubtub nğa guintogot nia nğa pumalapit na sa iya ang camatayon, cag sa amo nğa horas nğa nabugto ang guinhaua ni Jesús, nagdulum ca-ayo ang adlao, naglinóg sing mabascúg ang duta, nagsilinto-anay ang mğa bató, cag nagcalaboong, nagcalabanhao sing mğa minatay, nğa nag-gulua sa ila mğa lubung, tinudcan sing dacú nğa cahadluc ang mğa Judio, cag maramú sa ila, nğa sadto anay nagapanğayo nğa ilansang si Jesús sa cruz, napauli sila nğa mahinulsulon halin sa Calvario, cag nagapanoctoc sang ilang dughan sa pagsiling: "Matuod guid nğa ining Jesús, nğa caron pa lang mapatay, amo sia ang bugtong nğa Anac sang Dios".

Namatay si Jesús, cag ang aton mğa salá amo ang cabangdanan sang iya camatayon. Ang mğa guinantus ni Jesús sa pagbayad nia tunğud sang aton mğa sala, ¿indi pa balá macatandug sa aton sa pagbiya sang mğa salá, cag sa pagbalic sing minatuod sa iya? Con

sin-o ang nacasalá sing dacú nanagpadupa liuan cay Jesús, siling sang Apostol nĝa si San Pablo. Ang Dios dili buut nĝa mapainfierno ang tauo, con di nĝa mapalanĝit, cag banĝud sini, guinantus nia, sa tunĝud nia nĝa tauo, ang dalagcú nĝa mĝa casaquit, cag camatayon sa Cruz. Guin-bucsan na ni Jesús ang mĝa puerta sang lanĝit para sa aton, cag amo ini ang pagbulut-an ni Jesús nĝa con mag-ambit quita caron sang iya mĝa casaquit, macaambit man quita didto sa iya sa cahimayaan sa lanĝit.

BALASAHON NĜA 6.

Ang pagcabanhao ni Jesús.

Guinpana-ad ni Jesús sa mĝa fariseo, nĝa nagpanĝayo sa iya sing milagro, agud pagmatooron nila nĝa sia amoy Anac sang Dios, cag diosnon ang iya pagtolon-an, nĝa mabanhao sia sa icatlo ca adlao sa iyang pagcamatay. Sa ualá pa magpanĝayó cay Jesús sing milagro ang mĝa fariseo, da-an na nila naquita sing maramú cag dalagcú nĝa timaan sang iya pagca-Dios dirá sa pagpalacat ni Jesús sa mĝa lupúg, nĝa sa guilayon nacatindug sa pagtuman sa iya, cag dirá man

sa pagpamanhao nia sing mga minatay, bisan nadunot na subong cay Lázaro, nga guinbanhao nia, cag guinpagua sa iya lubong sa may apat na ca adlao nga napatay, cag mabahó na guid caayo ang iyang bangcay. Apang lumabi pa sini ang milagro nga guinpana-ad ni Jesús sa mga fariseo, cag sa mga Apóstoles, cag sa tanan nga nagapamati sang iyang pagtolon-an nga diosnon. Siling ni Jesús sa ila nga pagapasipalahan sia sing labi, cag pagahampacon, cag nga pagahocman pa sia sa camatayon nga sa cruz, apang nga mabanhao man sia icatlo ca adlao sang iyang pagcamatay.

Sang pagcabugto na sang guinhaua ni Jesús, ang iya mga caauay nacadumdum sila sang guinpamolong sa ila ni Jesús, cag umatubang sila cay Pilatos sa pagpahayág sa iya sini, agud nga pabantayan nia sing mga soldado ang lubong ni Jesús, cay basi, ang polong nila, con cuhaon dirá sang iyang mga guintotonan ang iyang bangcay, cag sumiling sila nga nabanhao na sia. Si Pilatos namolong sa ila nga: "Yará ang mga soldado, camo lamang ang mahibalo sang iño pagabuhaton". Busa guinpanilagan nila, cag guinbutangan

sing bantay nga mga soldado ang lubung ni Jesús, cag ila pa guinpintalan sing isa ca bató nga dacú ca-ayo ang amo nga lubung; apang auat lamang ini nga paptinguha nila batoc cay Jesús, nga Dios cag tauo nga matuod, cay sa icatlo ca adlao sa iyang pagcamatay nabanhao sia sa caugalingon nia nga gahum, nga dili sa iya sang iban, nga subung sang cay Lázaro nga nabanhao tungud lamang cay Jesús.

Gumua si Jesús sa iyang lubung nga guinabantayan, nabanhao nga mahimayaon sa calág cag sa lauas ang mahigugmaon nga Manunubus ta nga si Jesús, nga guinacahadlucan sang mga soldado, nga nagabantay sang iya lubung. Naglinog sing dacú ang duta, cag nana-og sing isa ca Angel guican sa langit, nga naghacuat sang bató nga nagtongtong sa lubong, cag iya guintotongan ang amo nga bató.

Ini nga mga catingalahan sa horas sang pagcabanhao ni Jesús nahatabó sang may aga pa guid sang domingo nga icatlo ca adlao sang iyang pagcamatay, cag sang nagsubang na ang adlao nag-abut ang tatlo ca María, cag naquita nila nga nabucsan na ang lúbong, cag

uala na dirá ang lauas ni Jesús nĝa guinapa-nĝita. Si María Magdalena nagasali sia dirá sing hibi cag nagtuao sa pagsiling: "¡Ay! nĝa quinauat ang guino-o co nĝa si Jesús, cag ualá co masayori con diin bala guinbutang". Guilayon siná napaquita si Jesús sa iya, cag nanĝutaua sa pagsiling: "Sin-o balá ang guinapanĝita mo". Naghunahuna si Magdalena nĝa yadto nĝa nagpangcot sa iya amo ang Laguertero nĝa nag abut didto, cag guin-pangcot sia ni Magdalena nĝa: "Con icao ang nagcuhá sa iya, suguiran mo aco con diin mo pag-ibutang cay cuhaon co sia". Si Jesús nag-sabat sa iya nĝa: "María" cag diri naquilala ni María Magdalena ang tinĝug ni Jesús, cag guilayon siná lumuhud si Magdalena, nĝa buut magahaloc sa mĝa tiel nia, apang guin-dilian sia siná ni Jesús sa pagsiling: "Indi pa anay, con dili nĝa lumacat ca caron sa pagsuguid sa acon mĝa guintoton-an nĝa na-banhao na aco, cag sinĝanon mo sila nĝa sa dili na madugay mapaquita aco sa ila nĝa ta-nan sa buquid sa Galilea".—Nagdalagan si Magdalena sa pagsuguid sining macalilipay nĝa balita sa mĝa Apóstoles, cag guin-apas ang duha ca María nĝa nag-uná sa iya ma-

pauli. Sang nalambot sila nia sa dalan, iya sila guinsuguiran nga si Jesús nabanhao na, cag guilayon siná napaquita man si Jesús sa ila nga tatlo, cag nagtogon sa ila nga suguiran nila guilayon ang tanan nia nga mga guintoton-an, cag labi na guid cay Pedro, nga nabanhao na sia, cag sa labing madali mapaquita sia sa ila.

Guinpahibalo nila sing una ini cay San Pedro, cag sa amo man nga adlao sang pagcabanhao ni Jesús napaquita man sia sa mga Apóstoles nga nagacatipon sa balay, nga guinpanihaponan ni Jesús sadtong gabi nga sinugdan sang mga casaquit sang iya camatayon. Apang ang Apostol nga si Santo Tomás ualá dirá masacpi, busa guinpangita sia sang mga caupdanan nia nga mga Apóstoles, cag nagsuguid sa iya sing amo ini: "Naquitá namon ang atong Guino-o, nga nabanhao na". Apang nagsabat si Tomás sa pagsiling: "Dili aco magpati sinang guinasuguid niño sa acon, con dili co anay maquita ang mga pilás sa iya dughan, cag sa iya mga camot, cag con dili co anay igsulud ang acong mga tudlo sa pilas sang iya mga camot, cag ang acon camot sa pilás sang iya dughan".

Sa icaualo ca adlao sang iya pagcabanhao napaquita sia liuan sa mĝa Apóstoles, nĝa nagatililipon sa pagampo, cag guinpamolonĝan sila ni Jesús sing: "Ang pagdaet yará sa iño". Cag guilayon sin'á guinpamolonĝan nia si Santo Tomás sa pagsiling: "Dala diri ang imo camot, cag ihicap mo sa acon mĝa pilas, cag isulud mo ang imo camot sa pilás sang acon dughan". Sa pagcabati cag pagcaquitá ni Tomas cay Jesús, nĝa mahimayaon nĝa tuod, nĝa ualay angay ang catahuman sang agui sang mĝa pilas, nĝa nabilin sa iya lauas, nagtuao si Tomas sa pagsiling cay Jesús "Dios co cag Guino-o co" cag nagsabat si Jesús sa iya sa pagsiling: "Nagato-o ca sa acon, cay imo aco naquita; bulahan ang mĝa nagato-o sa acon bisan uala nila aco maquita".

Sulud sa cap-atan ca adlao sa ubus sang pagcabanhao ni Jesús napaquita man sia sing macaramu sa iya mĝa Apóstoles cag mĝa guintoton-an, cag sang nagatililipon ang may lima ca gatus ca nĝa guintoton-an ni Jesús napaquita si Jesús sa ila nĝa tanan.

Tinĝuhaon ta caron nĝa mabanhao man ang aton calag sa gracia sa pagcasantos, cay

si Jesús napatay tuñgud sang aton mña salá, cag nabanhao tuñgud sa pagpacasantos sa aton. Pañgayoon ta cay Jesús nña mabanhao sia dirá sa aton casingcasing, cag nña mabuhi sia sa aton calág. Si Jesús, silíng sang guintapat nia, nabanhao sia sa caugalingon nia nña gahum, cag ini nña camatuoran nagapamatuod sa aton nña pamanhauon quita nia sa catapusan sang calibutan, siling sang guintagna cag guinpana-ad nia nña da-an. Busa alagaron ta caron ang diosnon nña manunubus ta nña si Jesús, cay con amo ini ang aton caron pagabuhaton, pagabaslan quita nia sa cahimaya-an sa lañgit.

BALASAHON NÑA 7.

Ang pagcayab ni Jesús sa lañgit, cag ang pagcunsad sang Espíritu Santo.

Sa icacap-atan ca adlao sang pagcabanhao ni Jesús, napaquita liuan si Jesús sa iya mña guintoton-an nña didto sila sa Jerusalen, cag sa obus na sia macaca-on, cag maca-inum upud sa ila, naglacat sia upud sang iya mña guintoton-an pacadto sa buquid de las olivas, cag sang didto na namolong sia sa ila sing: "Angay pa sa iño nña sumacá na aco caron

sa lañgit, cay con dili aco maghalin diri sa iño, dili man magcari ang Espíritu Santo; macayab na aco caron sa lañgit, sa pagaman sang iño puluy-an. Sa catapusan sang calibutan magacari aco liuan sa pagbalus sing himaya sa mña matarung, cag sa pagsilot sa mña ualay pagto-o sa acon, cag sa tanan nña mña malaut".

Sa tapus ini, cag nña natudloan na ni Jesús ang mña Apóstoles sa paghicot sang mña sacramento, iya sila guinbendicionan, cag simogod na sia sa pagsacá sa lañgit, nña guinalantao sia sang iya mña guintoton-an tubtub nña sa mataas na ca-ayo, cag nña natabonan na sia sing isa ca gal-um nña masilao. Sang naualá na si Jesús sa ila mña matá, guinatanglá pa nila guihapon ang lañgit tubtub nña napaquita sa ila ang duha ca Angel, nña nagaviste sing maputi cag namolong sa pagsiling sa ila: "Mña tauo nña taga Galilea, ¿nña-a nña nagatanglá pa camo sa lañgit? Ining Jesús, nña guinatanao niño nña nagcayab caron sa lañgit, pacari sia liuan sa amo nña himaya, nña iguinsacá nia". Sa tapus ini ang mña Apóstoles, cag ang iban pa nña mña guintoto-an ni Jesús, nagpalauli sa Je-

rusalen, cag didto nagtililipon sila upud ang mahal nğa Virgen, nğa iloy ni Jesús, sa pagpanğamuyo sa Dios, cag sa pagpa-abut sa Espíritu Santo, nğa guipana-ad sa ila ni Jesús".

Sa uala pa sumacá si Jesús sa lanğit, uala sing macasulud didto bisan ang mğa calág sang mğa nagacalamatay sa gracia sa pagcasantos, con dili nğa guinahauiran didto sa guinatauag seno ni Abrahan; apang caron nğa na-abrihan na ni Jesús ang mğa puerta sang lanğit, pasudlon quita nia didto sa himaya sa horas sang aton pagcamatay, con uala quita sing caulanğan tunğud sang aton mğa salá.

Con diin ang guinapacamahal ta yadto man didto ang aton taguiposoon, nğani man si Jesús nğa aton Manunubus labi pa sia nğa mahal sa nğatanan, busa dili anğay nğa ibutang ta ang aton taguiposoon cag gugma diri sa duta, condi nğa itib-ong ta ang aton mğa matá cag casing-casing sa lanğit, nğa guinapuyan sang aton Guino-o Jesucristo. Dili quita magpadaug sa mğa calipayan sang salá, condi ibutang ta ang bug-os ta nğa gugma didto sa himaya, nğa guinatigana ni Jesús sa mğa nahagugma sa iya.

¡Ah! mĝa anac co nĝa hinigugma, ang polong ni San Juan Apostol, nagasulat aco sa iño sini, cay agud dili camo macasalá, apang con sin-o ang nacasalá, may Mananabang, quita sa atubanĝan sang Dios nĝa Amay, nĝa ini nĝa Mananabang ta amo ang macagagahum nĝa si Jesús, nĝa amoy halad tunĝud sang aton nĝa mĝa salá, cag tunĝud sang mĝa salá sang bug-os nĝa calibutan; busa dili camo magpacasalá, cay ang gugma ni Jesús nagapilit sa aton agud aton sia higugmaon.

Sa icapulo ca adlao sang pagcayab ni Jesús sa lanĝit, cag sang nagatipon ang mĝa Apóstoles, cag iban pa nĝa mĝa guintoton-an upud ang mahal nĝa Virgen, nabatian nila sa hinali ang isa ca gahud nĝa nagaguican sa lanĝit, cag guilayon siná guinquita sing dao mĝa dilá nĝa calayo, nĝa nagtongtong sa olo sang cada isa sa ila, nĝa sa guilayon sila nĝa tanan nagsogod sa paghambal, cag sa paguali sang nagacasarisari nĝa mĝa pinamolonĝan, siling sang pagbugna sa ila sang Espíritu Santo. Tinudcan man sila dayon sing dacu nĝa valor sa pagtamay sang

tanan nĝa mĝa butang sini nĝa calibutan, nĝa macagtublag sa ila sa pagtuman sa Dios. Guintamay nila, cag ualá man sila mahadluc bisan sa mĝa hinanĝiban, bisan sa camatayon, cag sa bisan con anano, con dili nĝa nagpang-uali sila bisan con diin, cag ila guinbantala ang santos nĝa Evangelio sa bug-os nĝa calibutan, cag guinpabalic nila sa Dios, cag sa matuod nĝa religión sing maramu nĝa mĝa tauo.

BALASAHON NĜA 8.

Ang himaya sa lanĝit.

Didto sa lanĝit nĝa natingban sang tanan nĝa mĝa ca-ayohan cag calipayan, cag nauad-an sang tanan nĝa mĝa calautan cag calisdanan, maaguman sa guihapon sang tauo nĝa bulahan ang tanan nĝa butang nĝa iya maluyagan.

Guinpasacá sang Dios ang Apostol nĝa si San Pablo tubtub sa icatlo ca lanĝit, nĝa nahamtanĝan sang himaya sang Dios, nĝa macapabulahan sa tanan nĝa mĝa pumuluyó sa lanĝit; cag sa obus na nia maquita yadtong mĝa calipayan, cag sang binutang sia liuan

sa duta nagtuao sia sa pagsiling: "¡Aba! dinhi sa duta ualay matá nĝa macagtanao, ualay dalunggan nĝa macagpamati, cag ualay ihibalo nĝa macagtalastas sang mĝa calipayan, nĝa guinatigana sang Dios didto sa lanĝit para sa mĝa mahigugmaon sa iya. Busa, siling nia, panĝita-a niño ang mĝa calipayan nĝa lanĝitnon, nĝa guinapuy-an ni Jesucristo, cag tinĝuhaon niño pagdanĝat ang mĝa calipayan sa lanĝit, dili ang sa duta".

Pamatian ta man caron ang guinasiling ni San Agustín: "Ang ualay catapusan nĝa mĝa calipayan sa lanĝit guinabaliguia sang Dios sa bisan cay sin-o, nĝa buut magbacal siná. ¿Ano maluyag man camó sang lanĝit-? Pues baclon niño. Dili camo macagsiling nĝa uala camo sing pilac, nĝa igabacal, cay ang bili sang lanĝit dili ang pilac, con dili ang iño taguiposoon; ihatag niño sa Dios ang iñong casingcasing, cag igabalus nia sa iño ang lanĝit".

BALASAHON NĜA 9.

Ang lunsay nĝa calautan.

Ang hunĝud nĝa paglapas sa dacú nĝa butang bisan ano nĝa sogó sang Dios, o sang

santa Iglesia amo lunsay nĝa calautan nĝa nagahimo sa tauo nĝa caauay sang Dios, cag olipon sang yaua, cag tacus sa mĝa silot nĝa ualay catapusan sa infierno. Guinatauag ina salá nĝa mortal, nĝa amo ang nacahimo sang pagca-desgraciado sang tauo diri sa calibutang, cag labi na sa isa ca quinabuhi. Ang salá amo ang guinahalinan sang mĝa cabudlayan, cag sang mĝa balatian cag sang camatayon, cag amo ang cabangdanan sang mĝa casaquit cag pagcamatay ni Jesús sa pagluas nia sa atong mĝa sala.

Suguiri aco niño, ang polong ni San Agustin, con iño masayoran nĝa con camó macasalá, pagautdan ang iño camot, ó ang isa ca pa-a, ó pihacon sang binanĝon ang iño lauas, ¿manĝahas camo ayhán sa pagbuhat sing salá? Seguro nĝa dili, Té, ¿nĝa-a man nĝa nagpacasalá ca nĝa nasayoran na nĝa nanĝuintacus ca sa mĝa casaquitan nĝa dili matapus sa infierno tunĝud sang salá nĝa mortal?

Guinhimo quita sang Dios nĝa larauan con halimbaua nia, busa con macasalá ca sing dacú, ó mortal nĝa salá, dili lamang cay imo guinatamay ang larauan sang Dios, condi

nga guinahatag mo man sa yaua ang imong calag, nga larauan sang Dios, agud nga pagpasipalahan sing labi.

Busa con sin-o ang bumatiag sa iyang conciencia nga may salá nga mortal, tinguhaon nia ang pagcaualá siná, cag dili sia magtulóg nga may salá nga mortal, cay basi pa lang con mamatay sia sa nagacatolog, cag magmata na sa infierno ang iya calag.

BALASAHON NGA 10.

Ang bilangoan nga ualay catapusang

Ang Dios cag ang salá nga mortal indi mahimo nga magimponay, busa dirá sa pagpacasalá sang tauo sing dacú, guinapahaua nia ang Dios dirá sa iya calag cag lauás, cag guinapasipalahan nia ang Dios, nga nagapadayon sang cabuhi cag sang ica-ayo sang aton lauas, cag nga nagpacatauo cag guinsaquit bangud sa aton. Dán, ¿anano bala ang silot nga tacus nga ipatungud sa nacasalá sing dacú contra sa Dios? Uay duhaduha nga ang silot nga nagacaigo sa macasasala, nga ualá macaualá sang iyang mga salá amo ang infierno.

Didto sa infierno, polong sang aton Guino-o Jesucristo, magamugot, magapananĝis, magabagrot cag magapagot ang mĝa malaut sa uay catapusan; cag dason sini nagasiling man sang sentencia, nĝa igapamolong nia sa ila nĝa amo ini: "Pahaua camo, mĝa malaut, sa acon atubanĝan; cadto camo sa calayo nĝa uay catapusan sa infierno". Maualá anay ang duta, apang ang mĝa polong ni Jesucristo, nĝa amoy camatooran, dili mahimo nĝa maualá, condi pagatumanon guid ang tanan nĝa iya guinsiling; busa pumati ang macasasalá, ó dili, may infierno guid, cay ang pagcaualay pagto-o sang tauo dili macabungcag sang binuhatan sang Dios.

Sa guilayon nĝa mamatay ang tauo sa salá nĝa mortal maholog sa infierno ang iya calág, apang con pamanhauon sang Dios ang tanan nĝa mĝa lauas sang mĝa tauo sa catapusan sang calibutan, igaholog sa infierno pati lauas cag calag sang macasasalá, cag didto panagsaquiton sa dili na mamatay.

Ang infierno amo isa ca bilanĝoan nĝa calayohon nĝa sa guihapon pagalubnĝan sa mĝa malaut. Sa idalum cag sa ibabao, sa masigcaquilid, sa licod cag sa atubanĝan sang

mĝa infiernohanon yará ang isa ca dagat nĝa calayo; calayo sa tanan nĝa mĝa igbalati, calayo sa bug-os nĝa lauas nila. Didto sa infierno pañagsaquiton ang mĝa malaut sa di ilisipon nĝa linibo nĝa mĝa tuig, sa dili guid matapus, cay ang mĝa casaquitan sa infierno uala sing catapusan.

Con nacasala ca sing salá nĝa mortal, nanĝuintacus ca na sa pagcaholog sa infierno. Ang calooy sang Dios amo lamang ang nagahulat sa imo hasta caron agud nĝa macaualá ca sang imong mĝa salá, cag dili ca mapa infierno. Caron buhi ca pa banĝud cay ualá pagtuguti sang Dios nĝa pation sang yaua ang imong lauas, cag dalhon nia ang imo caläg sa infierno, cay con ang tauo yará sa salá nĝa mortal guinatinĝuha guid sang yauá ang pagpatay sa iya, agud dal-on nia ang iya caläg sa infierno, cag indi na sia cadanĝat sang patauad sang iyang salá. Calitan mo ini nĝa calooy sang Dios sa imo, cag matinĝuha ca sa pag-ualá sang imo mĝa sala, cag dili ca na magpacasala liuan.

BALASAHON NĜA 11.

Ang quinabuhi sang tauo diri sa duta.

Guinbuhat quita sang Dios, cag pinahamtang quita nia sa sining duta, dili cay agud magquinabuhi quita nĝa subung sing mĝa sapat, condi agud alagaron ta sia dirá sa pagtuman sang iyang mĝa sogo, cag sa olehe hiaguman ta sia didto sa lanĝit. Con ang tauo parejo lang sang sapat, bisan magpanĝabuhi lamang quita sang nahanunĝud sa lauas, uay sapayan; apang cay ang aton calag lain ca-ayo sang sa sapat, cay ang calag sang sapat mamalation, apang ang aton calág indi mapatay nĝa mas-a, cay espiritũhanon ang calag sang tauo, cag guinpanaad sang Dios nĝa ang aton calag mabuhi sa guihapon, cag nĝa ang tagsa tagsa sa aton pagataga-an sa isa ca quinabuhi siling sang aton mĝa binuhatan diri sa calibutan.

Diri sa duta mĝa manglalacat lamang quita nĝa nagapacadto sa camatayon, nĝa amo guinsogoran sang isa ca quinabuhi nĝa uay catapusan. Con magobra quita caron sa pagtuman sang guinasogó sang Dios, pagasoholan quita nia sang cabulahanan nĝa uay ca-

tapusan didto sa lanḡit, apang con indi quita magpasacop sa pagtuman sang iyang guinasogó, pagasacopon quita sang mḡa yauá cag dalhon quita nila sa infierno. Busa, ¿ano balā ang pulus nḡa macuhá sang tauo nḡa iyahon nia, abi, ang bug-os nḡa calibutan, con mamatay sia sa salá, cag mapainfierno ang iya calag?

Diri sa calibutan ualá guid sing desgracia nḡa parejo sang iya sang tauo nḡa yará sa salá nḡa mortal, cay con mabugto ang iya guinhaua sa siná nḡa pagcahimtang, didto lamang sa infierno mabugtao ang iya calag. Busa dili mo pagpabuasbuasan ang pagbalic sa Dios, cay sa horas nḡa ualá ta hunahuna-e ma-abut ang aton camatayon. Dili quita magsalig sang ca-ayo, o sang cabata-on sang atong lauas, cay ang aton cabuhi yará lamang sa camot sang Dios, nḡa nagapaandam sa pagsiling sa Envangelio nḡa: "Amanon niño ang iño calag, cag manḡaman camo nḡa daan, cay sa horas nḡa ualá niño mahibalo-e, tau-gon camo sa holocmanan sang Dios".

Maramú caron ang mḡa tauo nḡa ualá cahibalo sang quinahanglan nḡa mahibaloan cag pagatumanon sang tauo sa pagdanḡat

sang mĝa catuyo-an sang Dios sa pagbuhat cag sa pagbutang nia sa aton diri sa calibutan, cag dirá sina guican nĝa ang caramuan sang mĝa tauo nagaquinabuhi nĝa subong sang mĝa dili cristianos, cag namatay sila nĝa subong sang mĝa sapat, nĝa ualá magbaton sang mĝa sacramento, cag napa infierno sila subong sang mĝa yauá. Calitan ta ining cabuhi nĝa guinahatag sang Dios sa aton, agud nĝa malicauan ta ang subong cadacú nĝa desgracia.

BALASAHON NĜA 12.

Isa ca bunĝa sang salá.

Dira lamang sa salá guican ang quinaualá, ang mĝa cabudlayan, ang mĝa balatian, cag ang camatayon sang tauo, cag ang pagpainfierno sang maramú nĝa mĝa calág. Quita tanan nĝa mĝa tauo macatilao sang isa ca bunĝa, sang salá nĝa amo ang camatayon; mamatay quita sa uay catimauá. Cun yará quita sa balatían nĝa may catalagman nĝa icamatay, ang una nĝa dapat ta guid tumanon amo ang pagconfesar, con may Padre nĝa toto-o, nĝa católico nĝa pagaconfesaran,

cag ang pagcalauat man, con mahimo, cag ang pagbaton sang sacramento sa pag-badlis, nĝa dili lamang nĝa macapanas sang mĝa salá, cag macapabascúg sa masaquit sa pagbatoc sa yauá, cag sa mĝa salá, condi nĝa macahatag man sang ica-ayo sa lauas, con anĝay sa iya icapalanĝit, cay tunĝud siná nĝa mĝa catuyo-an guinlalang ni Jesús ang sacramento sa pag-badlis.

Quinahanglan guid sa sogó sang Dios ang pagconfesar agud nĝa mapatauaran ang mĝa salá nĝa mortal, apang con indi guid cadanĝat sing totoo nĝa Padre nĝa pacaconfesaron, maghunulsul sing himpit nĝa contrición sang aton mĝa salá. Ang contrición amo isa ca casaquit con casubó sa buut, banĝud cay nacasalá sa Dios, nĝa icaayo nĝa uay catapusan, cag magtapat sa pagconfesar, cag dili na macasalá. Ang Dios uay magsogo sa aton sang dili naton madanĝatan, busa con indi quita cadanĝat sa pagconfesar, cag manauag quita nĝa maghinulsulon sa Dios, pagabatonon quita nia sa may pagcaloló, cag iya quita patauaron siling sang guintapat man nia.

Sa masunsun, cag labi na guid sa malisud ang atong pamati magpaquilooy quita sa Dios

sa sulud sang aton casingcasing, con dili quita macapamitlang man sa pagpolong sining pagampo nğa basahon agud mabatian sang masaquit:

Oh Jesús, Dios sang acon casingcasing, Magbubuhat cag Manunubus co, nahagugma aco sa imo labi sa nğatanan. Nagahinulsul aco cay nacasalá aco sa imo, nğa nalansang ca sa cruz bangud sang paghigugma mo sa acon. Guinahalad co caron sa imo ang acon mğa casaquit, nğa penitencia sang acon mğa salá; nagatapat na aco nğa dili na macasala liuan. Dili aco buut nğa mapa infierno aco, cay dili aco buut magpang-himalaut didto sa imo, cay maayo ca guid para sa acon; buut co nğa mapalanğit aco, cay agud magdayao aco sa imo sa guihapon didto sa lanğit. Bisan maramú cag dalagcú ang acong mğa salá, apang lumabi pa guid caayo ang imong calooy nğa ualay catapusan, busa naga salig aco sa imo nğa imo aco patauaron sang acon mğa sala nğa tanan. Dios co, cag guino-o co Jesucristo, tabanğan mo aco sa sini nğa horas sang acong calisud.

Mahal nğa Virgen, cag señor San José, Angel co nğa manugbalantay, santo co nğa

sañgay, cag tanan ñga mña santos ig-ampo aco niño caron sa aton Guino-ong Dios.

Jesús, María, cag José, guinatuguian co sa iño ang acon caláo, cag casingcasing.

Jesús, María, cag José, buligui aco niño sa horas sang acon pagcamatay.

Jesús, María, cag José, batonon niño ang acon calag con mabugto ang acon guinhaua.

Basahon man ang pagpanauag sang Dios sa mña macasasalá, ñga yará nasaysay sa balasahon ñga 17, cag ang balasahon ñga 21.

Tinguhaon ta ang icaayo sang lauas sang masaquit, apang labi na guid ñga tinguhaon ang icaayo sang iya calag, apang indi quita magpadayá sa mña siruhano, ñga nacadañgat sa paghimo sing salamanca dirá sa guinatauag ñga pagbot-bot, ñga macuhá conó, sing cahoy cag bató sa lauas sang masaquit, cag indi guid magpabulung sa babaylan ñga salili sang yaua sa pagpatay cag sa pagpierde sa lauas cag sa caláo sang tauo.

BALASAHON NÑGA 13.

Ang pghocom sa tagsa ca tauo.

Mamatay quita ñga gayud, cag sa guilayon hulaton quita sang isa ca paghocom sa

atubañgan sang Dios, cay guintagna na ñga quita ñga tanan mamatay, cag sa guilàyon paghocman quita. Ang mismo Dios, ñga nasayud sang tanan, amoy magahocom sa aton siling sa camatuoran cag catarungan, cag dili siling sa pagbantá sang mñga tauo. Sang buhi pa ang macasasala diri sa dutá guinapaligad sang Dios ang pagsilot sa mñga salá, pero ¡ay ang mñga macasasala! cay sa ilang camatayon maga-abut sa ila ang silot ñga nagacaigó sa ila mñga casalanan, con ualá sila anay mag balic sa Dios.

Cun bumulag na ang calag sa aton, ñga maga atubang sia sa holocmanan sang Dios, indi na horas sa pagpaquilooy sa Dios, cay sa sadto ñga horas nalucban na ang puerta sa calooy sa mñga macasasala para sa guihapon. Caron caron ñga buhi pa quita sa calibutan amoy tiempo sa calooy, tiempo pa ñga icadañgat sing patauad sang aton mñga salá, busa magpaquig-abian quita caron sa Dios, cag tiñguhaon pagtuman ang nahanuñgud sa aton pagcacristianos, cay amo ini ang ñga nahamut-an sang Dios, cag ñga pagabaslan nia sing himayá sa isa ca quinabuhi.

Bulahan ang mamatay ñga abian sia sang

Dios, cay sa sadto nĝa horas magasiling si Jesucristo sa matinumanon nĝa cristianos: "Talá hinigugma co, tapus na ang mĝa calilisdan, mĝa panulay cag cabudlayan, imabut na ang adlao sang calipay nĝa dayon, malipay ca na, cag sumulud ca sa guinhaharian sang acong Amay, nĝa guinatigana sa imo cutub pa sa guinsogoran sang calibutan". Cabay pa nĝa tunĝud sang aton maayo nĝa batasan manĝintacus quita pagpamati sing subung nĝa sentencia, nĝa guinsiling ni Jesucristo sa Evangelio, nĝa iĝapamolong nia sa mĝa nagaalagad caron sa iya.

BALASAHON NĜA 14.

Isa ca palaninloan.

Guinpahayag sang Dios, cag guinatoohan sang iya santa Iglesia, nĝa ang mĝa calág sang mĝa nagacalamatay nĝa sa gracia sila sa pagcasantos, apang may mĝa salá nĝa venial, ó uala pa sila magbayad sing igó tunĝud sang mĝa silot sang iban nĝa mĝa salá, nĝa napatauaran na, guinalantang sila anay sa isa ca palaninloan sa mĝa salá nĝa amo ang Purgatorio, cag ugaling con matinló na

sila nĝa nacabayad naman sing tumbas sa diosnon nĝa catarunĝan, pasudlon sila guilayon sa lanĝit.

Ualay Purgatorio sa mĝa nagacalamatay sa salá nĝa mortal condi infierno lamang. Ang mĝa ualay salá nĝa mortal guinpatacus sila sang Dios sa lanĝit, apang con sila may salá nĝa venial, quinahanglan nĝa sa uala pa sila pasudlon sa lanĝit, magpaninlo sila sa Purgatorio sang tanan nĝa cadagtaan sang ilang salá nĝa venial, cay siling sang polong sang Dios, ualá sing may higcó nĝa sarang macasulud sa lanĝit.

Dalagcú man ang mĝa sáquit sa Purgatorio apang dao lanĝit con ipaanĝay sa mĝa casaquitan sa infierno. Ang mĝa calág sa Purgatorio dao nĝa natunao sila sa gugma sa Dios, cag banĝud sini ila guinadumtan sing labi ang salá bisan ano ca diotay, cag buut guid sila nĝa maninlo guid anay sadtong mĝa casaquit sa Purgatorio, sa dili pagsulud sa lanĝit, nĝa may buling pa sa salá.

Dacú man ang calipay sang mĝa calag sa Purgatorio, cun quita macapadulung sa ila sang aton mĝa pagtabang, cag con guinahalad ta sa Dios sing mĝa buhat nĝa maayo,

cag mĝa pag-ampo tunĝud sa ila, cay sarang quita macatuman sing mĝa buhat nĝa maayo, nĝa utang pa nila sa Dios tunĝud sang ila mĝa salá. Nán, calooyan ta sila, cag ihalad ta sa Dios sing mĝa buhat nĝa maayo tunĝud sa ila. Buligan ta sila sa mĝa maayo nĝa batasan, sa mĝa pagampó, sa mĝa buhat sa calooy, sa pagconfesar cag sa pagcalauat, sa pagsimba sing Misa, cag sa pagpa Misa man, con may sarang; apang dili quita magcalimot sa aton calag, condi tinĝuhaon ta guid nĝa maluas quita aton sa bisan ano nĝa salá, agud guilayon sa aton pagcamatay manĝuintacus quita pagsulud sa lanĝit.

BALASAHON NGA 15

Ang paghocom sing tinĝub.

Sa balasahon nĝa 13 nasaysay na nĝa sa horas sang aton camatayan pagahocman sang Dios ang tagsatagsa sa aton; ang aton lauas madunot sa duta tubtub nĝa banhaon sia sang Dios, cag ang aton calág macadto sa lanĝit, ó sa Purgatorio, ó sa infierno, siling sang binuhatan sang cada isa; apang sa catapusan nĝa aldao sang calibutan pamanha-

uon sang Dios ang aton lauas, agud nğa maghiupud sa caĺág, cag magangay sila sing capalaran, ó con silot sa guihapon, tungud cay ang lauas nagaoyon sa calag sa pagbuhat sang maayo, ó sang malaut sang buhi pa diri sa duta.

Quinahanglan guid, siling sang Apostal nğa si San Pablo, nga tanan quita nğa mğa tauo mag atubang sa holocmanan ni Jesucristo. Ang macahahadluc nğa aldao sa paghocom nia sa mğa catauohan nğa tanan sing tingub sa catapusan sang calibutan ualá mahibalo-e sing bisan sino con san-o, ang Dios lamang ang nacasayud sina, por eso man nğani nagaagda sia sa aton sa pagsiling sa santo nğa Evangelio: "Pulao cag bantay camo nğa dili camo magpuyó sa salá, cay sa horas nğa ualá niño hibalo-e, maga-abut sa paghocom sa iño ang Anac sang Dios nğa nagpacatauo."

Matapus ang calibutan sa isa ca olán nğa calayo, nga maga sonog sa tanan nğa mğa tauo, nğa buhi pa sadto, cag sa mğa butang nğa tanan nğa sa ibabao sang calibutan. Sa tapus na ina nğa pagcalaglag, cag sa uala nay tauo nğa buhi sa ibabao sang dutá, mabatian ang isa ca macagagahum nğa tingub

sa tuñga sang masulub-on ñga casuboan, ñga amo ang tiñgub sang Dios, ñga magapanauag sa tanan ñga mñga tauo, cag magsiling: "Magbañgon camo, mñga minatay, cag dumali camo sa pagatubang sa holocmanan." Ining tiñgub sang Dios pagasabton guilayon sang tanan ñga mñga minatay ñga tauo, cag sacupon sang mñga calág ang ilang caugaliñgon ñga lauas, ñga mabanhao, cag magaguican sa bisan diin ñga lugar, ñga nalubgan sa ila, cag ang tanan ñga mñga catauohan magatilipon sa paghulat cay Jesucristo. Sadto magpahayag sia sa atubañgan sang tanan sang mñga salá ñga ualá igconfesar. Sadto ang tagsa ca tauo ñga matarung hatagan ni Jesús sing pagdayao ñga dapat sa atubañgan sang tanan, cag ang tagsa ca tauo ñga malaut hatagan nia sang silot ñga tacus.

Sa napahayag na ang mñga salá sang tanan ñga mñga malaut, magasiling sa ila si Jesucristo ñga maghohocom sa isa ca tiñgug ñga macalilisang: "Pahaua camo, mñga malaut, pacadto camo sa calayo ñga dayon". Dason sini lamoyon guilayon sang infierno ang mñga malaut, cag didto ilubong sila sa guihapon sa calayo ñga ualay pagcaugdao.

Sa amo man nğa horas magasiling si Jesucristo sa mğa matinumanon nğa cristianos: "Cari camo, nğa mğa guinbendicionan sang acon Amay, cag sumulud camo sa himaya sa lanğit, nğa guinatigana sa iño cutub pa sa guinsogoran sang calibutan".

BALASAHON NĞA 16.

Ang matuod nğa religion.

Cay uala sing iban condi isa lamang ca Dios nğa matuod, busa isa man lamang ang religión nğa matuod. Ang matuod nğa pagsimba sa Dios, nğa catungdanan buhaton, indi patugá sang bisan sin-o nğa tauo, condi ang amo nğa Dios amo ang sarang magsiling con anó ang aton pagabuhaton sa pagpahamuot sa iya. Guinpahayag sang Dios ang aton pagatumanon sa pag-alagad sa iya, cag sa sini nğa pagpahayag natucod ang matuod nğa religión, nğa magapadayon tubtub sa catapusan sang calibutan siling sang panaad sang aton Guino-o Jesucristo, nğa Dios cag tauo nğa matuod, nğa nagpahayag cag nagtucod sang amo nğa religion, nğa amo ang guinadumalahan sang salili ni San Podro sa

pagca-Obispo sa Roma, nĝa amo ang Santo Papa.

Ang aton Guino-o Jesucristo amo ang naglalang sang pagca santo Papa sa pagsiling nia cay San Pedro nĝa: "Icao Pedro, (nĝa con sayoron bató) cag sa sini nĝa bató tocoron co ang acon Iglesia, cag ang mĝa cagamhanan sang infierno dili macadaug sa iya". Si San Pedro namatay nĝa Obispo sa Roma, cag ang mĝa nagailis sa iya sa pagca Obispo sa Roma, nacabaton sang amo man nĝa gahum, nĝa guinhatag ni Jesús cay San Pedro sa paghupot pagdumala sa mĝa cristianos nĝa tanan pacadto sa lanĝit.

Bisan pa gani ang aton Guino-ong Jesucristo, nĝa Dios cag tauo nĝa matuod uala sia magtugá sang iyang pagca Pontifice, con dili guinbaton nia ini sa iyang Diosnon nĝa Amay, siling sang guinapamatuod sang santos nĝa Sulat sa capitulo V., sa Epístola sa mĝa Hebreos; apang si Aglipay cag ang iyang mĝa caup-danan buut nila nĝa maglabao guid sila cay Jesús, nĝa Dios cag Manunubus ta, cay sila nagtugá sa ila guid mismo sang ilang pagca obispo o pagca pontifice; sa tunĝud sini man butig guid ang ilang pagca

4

obispo, o pagca pontífice, cag butig man ang pagcapare sadtong mg̃a tauo ng̃a ila guinolo ordenahan, cag butig ang ila religión ng̃a aglipayano, cag butig ang religión ng̃a protestante, cag butig ang tanan cag iban pa ng̃a religión, luas lamang ang Religión católica, Apstólica Romana, ng̃a guintocod ni Jesucristo ng̃a Dios, cag amo guid lamang ang Religión ng̃a matuod, cag maayo, cay amoy binuhat sang Dios, luas sini, ang tanan cag iban pa ng̃a religión pulus ng̃a butig, cag malain, cay tugá lamang sang tauo.

Diosnon ng̃a tuod ang Religión Católica Romana ng̃a, bisan guinatimulang sing dayon, nagalutao sa guihapon sa ibabao sang mg̃a nagatimulang sa iya. Sa dinaug na si Lutero ng̃a amancebado sang iya mg̃a cailigbon guintugá nia ang herejía ng̃a protestante sa pagbatoc sa santa Iglesia sang Dios, cag diri sa Filipinas guintugá man sang protestante ang herejia cag cisma ng̃a aglipayano sa amo man ng̃a tuyó. Ang religión Católica Romana ng̃a nasacupan ta amo man ang nasacupan sang tanan ng̃a mg̃a santos, cag guinpahayag sang Dios ng̃a ualá sing sarang macapalang̃it ang sa luas sini ng̃a Religión.

BALASAHON NĜA 17.

Ang papanauag sang Dios sa mĝa macasasalá.

Ang Dios nĝa maloloy-on cag matarung nĝa ualay catubtuban dao nĝa sa nagacalimot sia sang iyang gahum sa pagsilot sa mĝa nacasala, cag guinapa andam nia sila anay, cag guinapa lantang ang silot, agud dili magdayon, con ang macasasala bumalic sa iya; cag con guinatanao nĝa may quinahanglan guid sa silot, guinabuhat nia ini bisan dili pa anĝay sa iya pagbuut: guinasilotan nia ang macasasala sa mĝa calisud cag mĝa calalatan nĝa umalagui sa calibutan, agud maluas ang macasasala sa mĝa silot nĝa ualay catubtuban sa infierno.

"Bumalic camo sa acon, siling sang Dios, magbalic camo sa acon, cag dili camo magduhaduhá nĝa paga batonon co amo sa may pagcaloló, cay dili aco buut sang camatayon nĝa ualay catapusan sang macasasala, condi nĝa bumalic sia sa acon cag mapalanĝit. Cari camo sa acon, nĝa nia sang aton Guino-ong Dios nĝa si Jesucristo sa Evangelio, camo nĝa tanan nĝa guinabudlay cag guinbug-atan, cari camo sa acon, cay paumppauan co camo,

cag hatagan man sing capahuayan. Bisan maramu cag dalagcú ang iño mga sala cari camo sa acon, cag hatagan co sing capahuayan anp iño calag".

Guinatauag quita sang Dios subong sing mahigugmaon nga amay nga nagabatiag sang aton mga calalat-an, cag subung sing Manunubus nga maloloyon sa pito nia ca sacramento, nga amoy mga iligan sang mga pahanungdan, cag diosnon nga gracia, cag dugó ni Jesucristo, nga icapanas sang aton mga salá.

Matuod man nga ang yaua, ang calibutan, cag ang iño mga cailibgon nga lauasnon magasingguit sa pagpangayó sa iño sa pagpadayon sang iño mga sala, apang ¿sin-o bala ang pamatian niño? ¿Pamatian niño ang Dios nga nagapanauag sa iño agud camo macapalangit sa dalan sang iyang santos nga mga sogó, ó buut camo magpamati sa mga guinapangayo sa iño sang yaua, cag sang iban nga mga caauay sa caág, nga buut sila magadala sa iño sa infierno sa dalan sang mga salá?

BALASAHON NĞA 18.

Ang pagcaualá sang mğa salá.

Guinlalang sang aton Guino-ong Jesucristo ang sacramento sa pagconfesar dirá sa pagsiling nia sa mğa Apóstoles sing: "Batonon niño ang Espíritu Santo; ang tanan nğa mğa salá, nğa patauaron niño sa ibabao sang duta, patauaron man sa lanğit, cag ang dili niño pagpatauaron sa calibutan, dili man pagpatauaron sa lanğit". Sa sini nğa paagui nacabaton ang mğa Apóstoles sa aton Guino-o Jesucristo sang gahum sa pagpatauad sang mğa sala, cag ang amo man nğa cagamhanan amo ang guinabaton sang mğa sacerdote dirá sa pagorden sa ila.

Ang mğa Padre lamang nğa toto-o amo lamang ang nacabaton sa Dios sing gahum sa paghocom sa mğa caläg, cag sa pagpatauad sang mğa salá, subong man sang mğa hocom, abi, nğa nombrado sang gobierno, nğa amo lamang ang mğa may gahum sa paghocom sa iban, bisan mğa tauo man silá nğa parejo sang iban, nğa ila guinahocman.

Guinatudlo sang santa Iglesia sa Concilio de Trento nğa: "Agud patauaron ang mğa

salá nğa mortal quinahanglan sa sogó sang Dios ang pag pahayag sa sacramento sa pag-confesar sang tanan cag sang tagsa ca salá nğa mortal, nğa madumduman sang nacag-susi na sing macugui sa pag-examen sang conciencia, cag con may magsiling sing suli cag lain sini, mangin excomulgado sia".

Ang icaduha ca sogo sang santa Iglesia amo ini nğa: "Magconfesar bisan macaisa sa tagsa ca tuig, cag con may icalaut nğa icamatay, cag con buut magpanğalauat". Ini nğa sogó nagasacop sang tanan nğa mğa cristianos, nğa nahumlaran na sing buut, cag con sin-o ang dili magtuman siná, bisan may sarang magconfesar, macasalá sing mortal.

Uala guid sing camonoanan ang cahuyá sang mğa nahadluc sa pagconfesar sang ila mğa salá sa Padre nğa confesor, nğa nacaquilala sang pagca maluyahon sang tauo, cag ualay salá nğa isuguid ta sa iya, nğa uala nia masayori sang pág estudio nia sang Moral, cag bisan salili sia sang Dios sang nagapa confesar sia, apang tauo man sia nğa may quinahanglan man sa pagconfesar cag sang calooy sang Dios, cag ang mğa salá

nga igsuguid ta sa confesor, iya matagó sa guihapon bisan con pation sia.

Bisan ang mga Padre nga toto-o nacagbaton sila sa Dios sing gahum sa paghocom cag sa pagpatauad sang mga salá, apang ualá pa macagbaton sa pag orden sa ila sing mga sacop nga cristianos, nga ila pagahocman ó pagaconfesaron. Ang santo Papa, cag ang mga Obispo nga toto-o amo ang mga ponoan nga tunay sang mga cristianos, cag sila lamang ang macahatag sa mga Padre nga toto-o lamang sing mga sacop, nga sarang nila pagahocman ó pagaconfesaron, cay con sila dili magtudló sing mga sinacop sa mga Padre, indi man sila macaggamit sang ilang gahum sa pagpatauad sang mga salá sang mga cristianos. Busa dili confesor ang aglipayano nga nagpaca-olo pare, cag dili Padre nga confesor ang mga cismático nga iban, cay ualá sila sing licencia sa Papa, o con sa Obispo nga toto-o sa diócesis.

BALASAHON NGA 19.

Ang pagcalauat.

Ang aton Guino-o Jesucristo nga Dios sia

nga matuod, cag tauo man sia nga matuod yará nga bug-os cag buhi sa Hostias nga guinconsagrahan sang toto-o nga Sacerdote, cag amo ang guinapacaon nia sa mga nagacalauat. Ang Dios nga Anac nga ualay guin sogoran, cag tag-iya sa ngatanan, nga nahimo sia nga tauo, cag nga guinangalanan can Jesucristo, nga guindala ni María Sma. sa iya olay nga tian, cag natauo sa Belen, amo guid man ang guinabaton sa pagcalauat. Si Jesucristo, nga sang nagalacat sia sa mga cabanuaanan nagabaton sa mga macasasala sa may pagcaloló, cag nacapatauad sang ila mga salá, amo ang yará sa diosnon nga sacramento sa pagcalauat. Si Jesucristo nga mahigugmaon nga tuod, nga abian cag manog apin sang mga cabata-an, cag nga nanguinmatay sa mga catauohan nga tanan, cag nabanhao sia nga mahimayaon, cag nagsacá sa langit yará nga toto-o sa Santísimo Sacramento, buhi cag mahimayaon subong sang yadto sa langit.

¿Ano ayhan nga mga caayohan ang madangatan sang magacalauat sa buhi nga pagto-o sang lauas cag dugó cag calag cag pagca Dios ni Jesús nga yará sa diosnon nga

Sacramento? Dirá sa pagcalauat guinbaton sang mĝa santos Martires yadtong cabascúg, nĝa natinĝalahan sang mĝa nagapatay sa ila; sa santo nĝa pagcalauat nacuha sang mĝa virgenes yadtong caputli nila nĝa sa lauas cag sa calág; dirá man macuhá sang mĝa mahinulsulon nĝa mĝa macasasala sing gracia cag cabascúg, agud nĝa dili na sila magpacasala liuan; con magcalauat man quita untani sing masunsun, cag sa may pag aman nĝa maayo, mahimo man quita nĝa calahadlucan sang mĝa yaua cag sang infierno.

Siling nĝa quinaiya sang calan-on ang pagsagud sa lauas, subong man nĝa quinaiya sini nĝa Sacramento ang pagsagud sang aton cabuhi nĝa sa calag. Sa tunĝud sini nagsiling ang aton Guino-o Jesucristo nĝa: "Ang acon lauas amo matuod nĝa calan-on; con dili camo cumalauat sang acon lauas, polong nia, ualá man camo sing cabuhi sa iño caugalinĝon; ang mag calauat sang acon lauas, maga cabuhi sing ualay catapusan". Busa guinapanĝabay sang santa Iglesia sa mĝa cristianos nĝa toto-o nĝa maga calauat sila sing masunsun, cag guinasogo nia nĝa ang tanan nĝa mĝa cristianos, nĝa nahumlaran

sing buut, managcalauat bisan macaisa sa tagsa ca tuig sa tiempo nğa inogtuman sang panuigon. Ang tiempo nğa guinapatima-anan sa pagtuman sini nğa sogo sa pagcalauat diri sa Filipinas amo ang guinatauag nğa domingo se Septuagésima nğa amo icatlo ca domingo sa ualá pa ang miercoles sa badlis, tubtub sa fiesta ni San Pedro cag ni San Pablo sa 29 sang bulan sa Junio.

Siling nğa ang calan-on nğa sa lauas, dili macapulus sa lauas nğa patay, amo man ang calan-on nğa espirituhanon, nğa amo ang sacramento sa pagcalauat, dili man macapulus sa calag nğa bilang patay tunğud sang salá nğa mortal. Si San Pablo nagsiling sing: "Tanauon anay sang tauo con uala sia sing salá nğa mortal, sa ualá pa sia magcalauat, cay ang yará sa salá nğa dacú, nğa nagacalauat sang lauas sang aton Guino-o Jesucristo, nagatolon sang paghocom sa iya sa infierno. Ang yará sa salá nğa mortal cag bisan pa sini pumalapit sa pagcalauat, nanğuinsililotan subong sang mğa nagpatay sa aton Guino-ong Jesucristo". Busa ang yará sa salá nğa mortal, ó con may natungdan sa pagduhaduhá nğa may salá nğa dacú, may ca-

tungdanan sa pagconfesar anay sing maayo sa ualá pa magcalauat.

Sa pagcalauat sing maayo quinahanglan nga may pag aman nga sa calag, cag sa lauas: ang pag aman nga labing quinahanglan nga sa calag amo ang gracia sa pagca santos nga madangtan, cag madugang pa sa maayo nga pag confesar; ang pag aman nga nahanungud sa lauas amo ang pagpuasa nga bug-os sa mga calan-on cag ilim on nga tanan cutub sa tunga ang gabi tubtub sa obus na macapangalauat, cag amo guid lang inâ ang quinahanglan sa pagcalauat, busa sarang man matolog, cag maligó, cag tanan nga dili salá.

Con yará na sa pagcalauat, ngangaha sing maayo ang bábá cag idiual sing justo ang dilá cag tonlon ang Hostias, nga dili cagton, cag dili magdupla con mahimo tubtub nga macacaon ó macainum sing con ano lamang nga calan-on ó ilimnon. Sa ubus na magcalauat, indi pa anay maghalin sa simbahan, condi magpadugaydugay dirá sa pagpasalamat cag sa pagpangayó can Jesucristo, cag sa pagsimba sa iya, nga yará pa sa dughan cag sa sulocsuloc sang nagcalauat.

BALASAHON NG̃A 20.

Ang pagto-o.

May herejes ng̃a nagasiling: Ah caron pagusto na lang ang tauo con buut magsonod sang toloohan ng̃a cristianos, ó con indi. Ang católico nagasabat:—Con tung̃ud sa pagtuman sang tauo sang iya gusto magbiya sia sang matuod ng̃a religión, ó mahimo sia ng̃a aglipay, ó protestante, ó mason, ó con ano pa, bisan indi sia pagahilabtan sang iban sa tung̃ud sina lamang, apang pagahilabtan cag pagasilotan sia sang Dios, ng̃a yará sa ibabao sang tanan, cay guinbutang sang Dios ang tauo diri sa calibutan, agud magsonod sia sang religión católica ng̃a guintocod nia.

Ang herejes nagadugang pa sa pagsiling: —¿Anhon mo ang pagto-o cag ang pagtuman sang nahanunuud sa Dios, cay indi ca man mabusog? Ang católico nagasabat ng̃a:—Bulahan pa ang sapat sa tauo ng̃a dili magto-o, cag dili magtuman sa Dios, cay ang sapat dili mahimo ng̃a mapainfierno, apang con ang tauo mapatay, ng̃a sa luas sia sa matuod ng̃a pagto-o sa Dios, cag sa dili magtuman sa iya, guinhocman na sia ng̃a da-an ng̃a ma-

holog sa infierno. Ang pagto-o çag ang pagtuman sa Dios nagasagud sa calag sang cristianos nga mabuhi sa uay catapusan; sa pagsagud sa lauas nga mamalation may iban nga calan-on, cag ang aton cabuhi cag cabuhian yará sa camot sang Dios.

Ang pagto-o sa Dios amoy pagpati sang ualá naton maquita cay guinpahayag sang Dios, cag guinatudlo man sa aton sang iyang Iglesia, nga dilí macaglimbong cag dili man malimbongan. "Ang ualay pagto-o, polong sang Apostol, dili mahimo ang pagpahamuot sa Dios, cag quinahanglan nga magcabuhi quita siling sang guinatudlo sang amo nga pagto-o, cay ualay pulus ang pagto-o, nga dili paupdan sing mga buhat nga ma-ayo; cay bisan pa gani ang mga yaua nagatolo-o man cag nagaculurug sa cahadluc bangud sang mga casaquitan nga guina atubang nila".

Busa ayao pagpamati sang igatudlo sang mga protestante, sang mga aglipayano, sang mga mason, sang mga babailan, sang mga espiritista, cag sang iban pa nga mga herejes, cag mga cismático, nga mga caauay sang santa Iglesia sang Dios, cag mga manugbulig sang mga yaua sa pagdala sa mga tauo sa

salá, cag sa infierno. Licauan nğa licauan ang pagbasa sang libro, cag periódico sang mğa herejes cag cismático, cag ang mğa biblia nğa protestante, cag ang tanan nğa mğa balasahon nğa malaut, nğa nagatudlo sing batoc sa pagto-o nğa católico, cag batoc man sa ma-ayo nğa batasan. Bisan mauad-an quita sang tanan, cag nğa dili quita cauad-an sang Dios, cag sang lanğit.

Indi quita maabtan sing con ano nğa calautan tunğud sa pagto-o cag pagtuman sa Dios. Naualá ang nación sang mğa Judio, cay guintimulang nila ang Manunubus nğa si Jesús, cag guintalicdan nila ang religión católica nğa guintucod nia; nahadluc sila, polong ni San Agustín, nğa mauala-an sila sang ila nación, cag guinharian nğa dutanon, con indi nila pagtimulanğon si Jesús, cag ang iyang Iglesia, cag ualá nila pagsapaca ang guinharian nğa lanğitnon, cag sa amo ina nğa politica cag buhat nila guinuala nila ang tanan.

Ang paghiliusa sa amo nğa pagto-o cag pagtuman sa Dios, nğa tagiya sang mğa nación, amo ang nagpata-ás sa España. Cuntani con ang Filipinas maghiliusa man sa

amo nga pagto-o nga católico, macadangat man sang independencia, cay indi pagatugutan nga isa ca nación nga católica, pagasacpan sang iban nga nación nga dili cristianos subong sang Turquia, abi, cag Japon. Ang mga nagahimulat sa pagbulag sa Filipinas sa religión católica, nagadala sa Filipinas sa tanan nga causican. Ualay alam, cag política, cag bisan nano nga calalangan sang tauo, nga sarang macabatoc sa pagbulut-an sang Dios, nga tag-iya sang mga guinharian cag mga republica. "Pangitaon niño anay, siling sang Evangelio, ang guinharian sang Dios, cag ang tanan igadugang pag ihatag sa iño".

BALASAHON NGA 21.

Ang paglaum.

Ang paglaum amo isa ca hatag nga diosnon nga igasalig ta sing malig-on sa Dios, nga igahatag nia sa aton ang gracia, cag ang himaya sa langit, con magtuman quita sa iya. Guin pana-ad sang Dios nga: "Sa bisan ano nga horas nga bumalic sa acon ang macasasala, guilayon sina, pagalimoton co ang iya mga salá, cag patauaron cag batonon co sia sa may pagcaloló".

¡Oh Guino-o co Dios, tumana na ini nğa pana-ad mo cag patauara na aco; bisan maramú cag dalagcú ang acon mğa sala, apang lumabi sini ang imong calooy. Uala aco sing mğa pahanungdan nğa caugalinğon, apang may mğa pahanungdan aco cay Jesucristo, nğa namatay sa cruz tunğud sa pagbayad nia sang acon mğa salá, cag sang ila sang iban nğa tanan. ¡Oh Jesús, diosnon nğa Manunubus co, nğa pagcadalagcú sang mğa cabudlalayan, cag sang mğa casaquitan nğa guinantus mo tunğud sa pagpanubus mo sa amon! Caron, oh matamis co nğa Jesús, mahapus na caayo ang pagpatauad mo sang acon mğa salá, cay guinacahamuutan mo ang pagpatauad sa mğa mahinulsulon. Busa nagapa quilooy aco sa imo, oh Jesús, Dios cag guino-o co, nğa panason mo ang tanan co nğa mğa salá tunğud sang imong diosnon nğa mğa pahanungdan nğa guinhatag mo sa acon, cag itugot mo sa acon ang gracia nğa dili na aco magpacasala liuan.

Siling man sang Dios sa bábá sang mğa Profeta nğa ituguian ta sa iya ang nğatanan ta, cag ang aton guinatinğuha, cag isalig ta sa iya, cay iya pagatumamon; nğa tu-

manon ta ang iya mg̃a sogó cag sumalig quita sa iya ng̃a aton Guino-ong Dios, cag dang̃aton ta ang pagdaet ng̃a lang̃itnon.

BALASAHON NĞA 22.

Ang paghigugma sa Dios, cag sa tauo.

Higugmaon mo ang Dios sa bug-os mo ng̃a casingcasing, cag sa bug-os mo ng̃a calag, cag sa bug-os mo ng̃a ćusóg. Higugma-on ta ang Dios, cay guinhigugma quita nia sing una, cay ma-ayo sia, cay maloloyon sia sa aton sa guihapon, cay guinbuhat nia ang tanan ng̃a mg̃a butang tung̃ud sa aton, cay amo ina ang sogo nia sa aton; mapahayag ta ang aton paghigugma sa Dios dirá sa pagtuman sang iyang mg̃a sogó, cay butigon ang tauo ng̃a nagasiling ng̃a nahagugma sia sa Dios, cag nagalapas sia sang iyang mg̃a sogó.

Ang Dios amoy gugma, con sin-o ang may gugma ng̃a caridad, yará sia sa Dios, cag ang Dios yará man sa iya, busa con sin-o ang nahagugma sing minatuod sa Dios, yará na sia sa gracia sa pagca santos, bisan dacú sia anay ng̃a macasasalá. Ang paghigugma ng̃a caridad ng̃a iguinahigugma ta sa Dios labi

sa ñgatanan, amoy iguinahinulsul ta man sang aton mñga salá, cag ini ñga paghinulsol amo ang guinatauag ñga contrición, cay naga guican sa paghigugma sa Dios.

Ang amo guid ñga gugma ñga iguinahigugma ta sa Dios amo man ang iguinahigugma ta sa aton isigcatauo tuñgud sa Dios, busa butigon ang nagasiling ñga nahagugma sia sa Dios, cag nagadumot sa iya isigcatauo.

Con guinapacamahal ta ang diosnon ñga dugó ñga guin ulá ni Jesús sa cruz tuñgud sang paghigugma nia sa tanan ñga mñga tauo, higugma-on ta man ang aton isigcatauo, ñga guintubos man nia sang iya hamili ñga dugó. Con dumdumon ta ñga sang nalansang si Jesús sa cruz, nañgayo sia sa Dios ñga Amay ñga patauaron man nia ang iya mñga ca-auay, ñga naglansang sa iya sa cruz, magpatauad man quita tuñgud sa iya sa mñga nacasalá batoc sa aton; busa higugmaon ta ang aton isigcatauo subong sang aton caugalingon, cag higugma-on ta ang Dios labi sa ñgatanan, cag sang ualay catubtuban dinhi sa duta cag didto sa langit.

BALASAHON NGA 23.

Ang pagbulig cag ang dili pagdaut sa isig-catauo.

Magbuligay ang isa cag isa sa iño sa mga dalalhon, cag sa siná matuman niño ang sogó ni Cristo, siling sang Apostol. Ang may sarang icatabang sa iyang isigcatauo, nga yará sa dacú nga quinahanglan nga sa calag ó sa lauas, cag dili nia pagtabangan sa pagcalauas sa iya, dili mahimo nga yará sa iya ang paghigugma sa Dios.Si Cristo napapatay tungud sa aton, cag quita may catungdanan sa paghandá sa camatayon con quinahanglan sa pagcaluas sa isigcatauo sa camatayon nga sa calag, o con sa lauas "Bisan isa sa vaso nga tubig nga ihatag niño tungud sa acon sa nauhao, pagabaslan co man camo, siling ni Cristo nga aton Guino-o, cag bulahan ang mga maloloy-on, cay macadangat man sila sing calooy".

Nagasogo ang Dios nga dili quita magdaut sa calag, ó con sa lauas, ó con sa manggad sang aton isigcatauo, cag nga dili quita magbuhat sa iban sang dili quita maluyag nga paga buhaton sang iban sa aton: Siling

sang santo nğa Evangelio: "!Abao sa iño, nğa mğa hipócrita, nğa nagadayá sa mğa ilo, sa mğa balo, cag sa mğa imol, nğa iño guin cauat ang ila pagcaon! Ay sa mğa nagalupig sa mğa imol! Ay sa mğa nagapatubo sing manggad nğa dili matarung¡ Ay sa mğa macauat, con indi nila pag iuli ang dili ila, cay indi sila maluas sa matarung nğa paghocom sang Dios sa ila." ¡Abao ang mğa nagapanğabay sing calautan sa iban, cay sila ang maabtan sang calainan nğa guinapanğabay nila sa iban! Guin apinan sang Dios ang tauo, nğa larauan nia, cag iya guinasogo nğa dili quita magdaut sa tauo sa buhat, ni sa polong, ni sa hunahuna, cag guina siling man sang Dios nğa ang tanan nğa guinabuhat ta sa aton isigcatauo, iya nğa guinabaton nğa subong sang sa iya aton pagbuhaton.

BALASAHON NĞA 24.

Batoc sa caulag.

Guinadilian sang Dios sa tanan nğa mğa tauo ang bisan anano nğa bagay nğa calipay sa lauas, nğa sa isa ca butang luas lamang ang sa matuod nğa pag asaua nğa naga ca-

laigó sa batasan sang Dios. Buut guid ang Dios nga mag angcon sia sing bug-os sang aton casingcasing, cag guina aquigan nia sing labi ang sala nga malau-ay, cay amo ang labi nga nagapabulag sa tauo sa Dios. Sa pagpahayag sang Dios sang caaquig nia sang mga salá nga sa isa ca butang, guinpa-anao nia ang bug-os nga duta, nga guinhig-coan sang mga maulagon, cag dirá namatay ang tanan nga mga tauo luas lamang si Noe, cag ang iya familia.

Ang salá nga sa caulag amoy guinhalinan sang iban pa nga maramú cag dalagcú nga mga casal-anan. Ang caulag amo ang camo-noanan sang mga herejía, cag sang mga cis-ma, cag ang nagpadulum sang ihibalo cag nagpatig-á sang casingcasing sang mga ma-ulagon.

Ang mga matinlo sing casingcasing maca-dangat sa langit, apang ang mga maulagon ualá sila sing panublion sa guinharian sang Dios. Gani man licauan ta ang mga cahig-coan sa salá, cag huptan ta ang pagcatinló nga sa hunahuná, sa polong cag sa buhat, cay amo ini ang guinasogó sang Dios sa ican-on cag icasiam nia ca sogó.

Agud madañgat ta ang lañgit, quinahanglan nğa magbuhat quita sing mğa buhat nğa máayo, apang ualay buhat nğa maayo nğa mahamutan sang Dios, con dili pagupdan sang pagcacastos, busa bisan con sin-o nğa tauo may quinahanglan sang pagçacastos siling sang iya cahimtañgan sa pagpa lañgit; apang ¿ano ang maayo ta nğa buhaton sa pagdañgat cag paghuput sang pagcacastos? Isaysay ta ini sa adlao nğa madason, con malo-oy ang Dios.

BALASAHON NĞA 25.

Ang pagcacastos.

Sa pagdañgat cag sa paghopot sang pagca castos, nğa guincahamu-utan sang Dios sing labi guid, quinahanglan nğa licauan ta ang mğa cahigayonan sa pagpacasalá. Siling sang Dios nğa ang nagapañgita sang catalagman, sa catalagman man mamatay, busa ang uala paglicao sa catalagman sa salá, mamatay sa camatayon nğa sa calag. Sa nasayoran ini sang mğa santos, ila man guinlicauan ang mğa cahigayonan sa pagpacasalá nğa dao sa mğa galum nğa maitum, nğa napaga-

dulum sa hunahuna, agud dili sia macapanundum sa mğa totoó nğa mğa camatuoran sa isa ca quinabuhi. Anac co, siling sang Dios, con laygayan ca sang mğa macasasala, dili ca magpati sa ila; con hagaron ca nila, dili ca mag upud, cay sila naga dalagan sa dalan sang mğa salá pacadto sa infierno.

Isicuay ta sa aton babá ang mğa dupác cag mğa calantahon nğa malaoay, cag ang iban pa nğa mğa butang nğa macapatubó sang salá. Dili quita magcabuhi sa mğa calao-ayan, con dili tinğugahon ta ang pagsonod cay Jesucristo nğa aton Guino-o. Ang pagca castos guina updan sa guihapon sing calipay, calinong cag himaya bisan pa diri sini nğa quinabuhi, cag bulahan ang mğa matinló sing casingcasing, cay macaquita sila sa Dios ddto sa cahimaya-an sa langit.

Madaug ta ang mğa panulay sa caulag, cag dili quita magpacasalá nğa mas-a, con yará quita sa pagpanundum nğa ang Dios nagatanao sa guihapon sa aton, cag sarang sia macagpadala sa aton sing mğa castigo diri sini quinabuhi, cag hinali nğa camatayon sa guilayon sina sang aton pagpacasalá.

Con caisa guinabatiag man sang tauo sing mabascug caayo nga mga pagpanulay batoc sa pagca castos, apang madaug ta ini con magpangayó quita sa Dios sing pagtabang, cag saquiton ta bisan diotay lamang ang aton lauas subong sang guinhimo ni San Pablo. "Nagasaquit aco sang acon lauas, cag guinabihag co sia, ang polong nia, agud indi mahatabo nga macasala aco tungud sa acon lauas, cag mahimo aco nga pinilian".

May isa pa ca calalangan nga macagagahum sa pagdangat cag sa paghuput sang pagcacastos, nga amo ang pagpamalandong sa mga casaquitan ni Jesús tungud sa aton. Ang diosnon nga lauas ni Jesús nga Manunubus ta guinbunal sing mabangis tungud sang mga salá ta nga lauasnon, cag quita aton managcalipay sa cahigcoan sang salá? Ang talahoron nga olo ni Jesús, nga aton Guino-o, napurung purongan sing mga matalum nga tunoc tungud sang malain ta nga hunahuna, cag sarang pa ayhan mahimo nga managcalipay pa quita sa pagpanghunahuna sing mga calao-ayan? Ang diosnon nga mga camot ni Jesús nalansang sa cruz bangud sang

malain nga mga pag colocablit sang mga catauohan, cag mangahas pa quita sa pagdala sang aton mga camot sa salá? Si Jesús nalumus sa cadagatan sang casaquitan didto sa cruz nga guinlansangan sa iya bangud sa aton, cag magapangahas pa quita sa pagbuhat sing salá, nga amo ang cabangdanan sang mga pagpasaquit cag pagcamatay sang mahigugmaon nga manunubus ta nga si Jesús?

Ang diosnon nga lauas ni Jesús, nga nasacramento, amoy calan-on nga langitnon, nga nagapacaolay sa mga nagacalauat sa iya sa may pagaman nga maayo.

BALASAHON NGA 26.

Ang pagcasal.

Ualay iban nga pagcasal nga matuod sa atubangan sang Dios con dili ang guinbilin nia sa iyang Iglesia, cag ini nga pagcasal amoy lalang nga usara nga guinpahayag sang Dios agud nga mag muad cag magmaramú ang mga tauo diri sa dutá. Dili mahimo sa mga cristianos ang pagcasal nga dili sacramento; ang civil uay sacramento, ang agli-

pay, ó protestante uay man, solo ang santa Iglesia católica romana ang may pito ca sacramento, cag sia lamang ang monoghicot sining mĝa sacramento, nĝa guinbaton nia sa Dios; busa ang mĝa nagtiayon sa civil, sa aglipay, ó protestante ualá guid sila magbaton sang sacramento sa pagcasal, cag yará sila nĝa pulus amancebado sa atubanĝan sang Dios, cay dili mahimo nĝa may pagcasal nĝa matuod sa mĝa cristianos condi dirá lamang sa pagbaton sang icapito ca sacramento sang santa Iglesia sang Dios.

Guinlalang ni Jesucristo, nĝa Dios cag tauo nĝa matuod, ang sacramento sa pagcasal tunĝud sa pagpatiayon sa mĝa buut magalasaua cag sa paghatag sa ila sing gracia agud managpuyó sing mahusay, cag may icabulong sang cainit sang cailigbon nĝa lauasnon, cag agud magpanĝanac sila sing mĝa anac, nĝa ila sila pagton-an sang ila icapalanĝit.

Dirá lamang sa pagbaton sang mĝa calasalon sang sacramento sa pagcasal, guinabaton nila sa Dios sing gahum sa lauas sang caugalinĝon nila nĝa estado, nĝa guinacasal sa sacramento, cay agud nĝa sila nĝa duha

lamang ang sarang magtuman sang ila pagtiayon sa isa ca butang man sa ualay salá; apang ang paghimo siná sa dili caugalingon nga estado nga quinasal sa sacramento sa santa Iglesia amoy dacú caayo nga sala, nga guina-aquigan sang Dios sing labi; busa mag andam ang mga may catipan sa pagpacasal nga dili sila magbuhat sang mga guinatugot lamang sa mga quinasal na sa sacramento sang santa Iglesia. Nagahiliusa sa yaua ang mga na-anaray sa uala pa sila macasal sa sacramento; caslon sila anay, cag tumana nila iná siling sang pagbuut sang Dios, cag iya sila pagabendicionan.

Quita nga tanan mga umalagui lamang diri sa calibutan, busa magpadulung quita sa Dios sang aton mga catuyoan.

BALASAHON NGA 27.

Ang pag amancebado.

Guinahigtan sang yaua ang mga amancebado, cag iya sila guinabutung pagguyud sa ila sa infierno. Hubaron caron diri iná nga mga higot sang yaua.

Ang iban nagasiling nga yará sila sa pagca

amancebado cay ualá sila sing galastohon sa casal; apang ang Dios nagasiling nga bulahan ang mga imol, cay manguin ila ang guinharian sa langit, busa ang caimolan indi caulangan sa pagtuman sa Dios, condi nga nagabulig sa pagdangat sang langit. Quita nga tanan may catungdanan sa pagtabang sa aton isigcatuo con yará sia sa dacú nga quinahanglan sa calag, ó con sa lauas, busa dili mahimo nga ang Padre cura nga totoo mag indi sa pagcasal sa ila tungud lamang cay ualá sila sing galastohon nga arras nga igahatag sa iya; apang nagalapas sang sogó sang santa Iglesia ang mga may sarang, cag ualá magbayad sang derechos nga sa arancel sang diócesis.

May iban nga mga amancebado nga nagasiling: "Ah, mapacasal man sa tubas", cag con tubas na masiling: "Ah, sa lapas na lang ang pagpacasal", cag uala man sila magpacasal sang lapas, condi nga nagacalamatay na lang sa ila pag-amancebado.

May mga balo nga amancebado nga con singganon sila nga magpacasal nagasabat nga: icapila caslon? Ang Dios cag ang santa Iglesia nagasabat nga quinahanglan nga pa-

caslon sa guinhapon ang balo nğa buut uli mag uyat sing upud; cay cun ang tauo macasal cag mabalo, nabungcag na yadto nğa casal tunğud cay patay na yadtong upud nia nğa quinasal.

Ang iban ñagahulat nğa yará na sila sa catapusan nğa balatian, cag capoton sa horas sang ila camatayon. Ang camatayon nacabungcag sang pagcasal sang namatay cag sa iyang estado, busa ang mğa nagahulat nğa paga capoton sa horas sang camatayon, dao nğa buut na sila magpacasal, cay agud bungcagon guilayon ang ila pagtiayon, cag guinahimo nila ina sa horas nğa indi na sila macasarang pagtuman sang mğa catuyoan sang Dios sa paglalang nia sang icapito ca sacramento.

Con caisa naga sabat man ang mğa nagtiayon sa civil, ó cun sa aglipay nğa: Icapila caslón? Quinahanglan nğa caslon, cay indi pa sila casado sa atúbanğan sang Dios, cay dili mahimo nğa may pagcasal nğa matuod sa mğa cristianos, condi dirá lamang sa pagbaton sang icapito ca sacramento sang santa Iglesia Católica romana.

Caron bungcagon sa isa na lang cahambal

ang tanan nga mga balibad sang mga amancebado: Uala sila sing catungdanan sa pagpacasal, apang may catungdanan sila nga con indi sila magpacasal, nga magbulag sila sa ilang calolot sa guihapon; cag con buut sila magpacasal nga magbulag man sila mientras tanto nga uala pa sila macasal sa sacramento sang santa Iglesia sang Dios. Amo ini ang guina sogo sang Dios, nga con indi nila pagatumanon yará sila sa puerta sang infierno, nga nagahulat lamang sang ila camatayon, sa pagbaton didto sang ila calag. Ang indi magpasacop sa pagtuman sa Dios, guinasacop sang yaua nga nagahandum sang icalaut sang tauo.

BALASAHON NGA 28.

Ang mga guinicanan.

Ila sang mga guinicanan ang pagpatigayon sang tanan nga mga quinahanglanon sa lauas cag sa calag sang ila mga anac, apang ang labing dacú nga catungdanan nila amo ang pagtudlo cag ang pagpatuman sa ila mga batá sang catungdanan sa pagcacristianos, cay ang guinicanan, nga ualá magtuman

sina, malaut pa sia sa tauo nğa ualay buñag, cag ualay pagto-o sa Dios.

Con ano ang guinapanggas, o guinatanum amo man ang guinapatubas, con magpanggas sa hunahuna sang mğa bata sang maayo nğa pagtudlo, macapatubas dirá sa ila sang bunğa sang batasan nğa maayo; apang con panggasan ang hunahuna sang mğa cabata-an sang pagtudlo nğa malain, ô sang mğa nahanunğud lamang sa pagpanğabuhi sang lauas, macapatubas dirá sa mğa bata sing mğa tauo nğa calibutanon, cag labing malain. Sa mğa escuela sang mğa banua sa Filipinas uala pagton-i sa caron ang mğa bata sang mğa camatuoran sang Dios, nğa amo ang labing quinahanglan nğa mahibaloan sang tauo, uala guid sila pagton-e dirá sang nahanunğud sa pagpanğabuhi sang calag, cag sa pagdanğat sang cabulahanan nğa dayon; busa con ualá pagton-i sang mğa guinicanan ang ila mğa bata sang nahanunğud sa Dios, cag sa pagtuman sa iya, maga malaut sila sing batasan, cag mahimo sila nğa desgraciados diri sa calibutan, cag labi na guid sa isa ca quinabuhi.

Sa guilayon nğa macapamitlang na sing

mĝa polong ang bata, tudloan na sia sa pagpanĝurus cag pagpanĝadie, cay nahamut-an sang Dios sing labi ang mĝa pagpanĝamuyó sa iya sang mĝa bata.

Ang mĝa guinicanan nĝa may mĝa bata nĝa naminĝao na, cag ualá sila magtudlo cag magsogo sa ila nĝa magconfesar agud macacalauat, nacasalá sing dacú batoc sa catungdanan sa pagcaguinicanan, cay ualá sila magpatigayon sang ica-ayo sang calag sang ila mĝa anac. Ton-an sang mĝa guinicanan ang ila mĝa bata sa pagtuman sa Dios, cag sa paglicao sa salá.

Isa man ca catungdanan nĝa labi sang mĝa guinicanan amo ang paghatag sing cahamtanĝan nĝa maayo, cag nĝa magcalaigó sa ilang mĝa anac con tuig na. Ang guinicanan nĝa buut magpilit sa iya anac sa pagpacasal sa tauo nĝa ualá nia maoyoni naga panĝuita sang pagcadesgraciado sang iyang anac, cag nacasala sing dacú caayo sa atubanĝan sang Dios, cag presohon pa sia con igqueja sa justicia.

Ang guinicanan cag ang agalon may catungdanan sa pagtatap agud indi macasala ang iya anac, ó con sinacop, cag con indi sila

magtuman siná, cag sa tuñgud sini macasalá ang iya anac, ó con sinacop, ang sala nia sini nagadalagig man sa iya guinicanan, ó con agalon.

Ang lañgit amo ang aton patria cag banua, ñga guinatigana sang Dios agud aton pagapuy-an sa guihapon, busa tiñguhaon ta ang pagpadulung sa lañgit sang aton mñga pagpañgabay, agud ñga quita ñga tanan, mñga anac cag mñga guinicanan, mñga sologoon cag mñga agalon magquilita-ay didto sa lañgit.

BALASAHON ÑGA 29.

Ang mñga domingo cag fiesta.

Ang tanan ñga mñga cristianos, ñga nahumlaran na sing buut, cag ñga ualá sing caulañgan ñga dacú may catungdanan sa pagsimba sing Misa sa mñga domingo cag fiesta siling sang guinasogo sang santa Iglesia. Ang Misa amoy sacrificio ñga sa idalum sang baihon sang Hostias cag vino iguinahalad sang toto-o ñga sacerdote sa Dios ñga Amay ang lauas cag dugó ni Jesucristo sa pagpaquilala ñga sia amo ang tag-iya sang cabuhi cag camatayon. Si Jesucristo, ñga Dios cag tauo

nĝa matuod, amo ang naglalang sang Misa, cag amoy una nĝa nag Misa. Didto sa cruz napahalad si Jesucristo tunĝud sang aton mĝa salá, cag dira sa Misa napahalad sia sa lalang sang totoo nĝa Padre tunĝud sa pagpadapat sa aton sang iya mĝa pahanungdan nĝa ualay catapusan.

Ang bili sang isa ca Misa dili sarang mabacal, cay dili mahimo nĝa baclon si Jesucristo, nĝa amo ang guinahalad sa Misa. Ang pilac nĝa guinahatag sa Padre sa pa Misa amoy estipendio lamang, cag sa tunĝud sini catungdanan nia ang paghalad sing Misa sa Dios tunĝud sang maayo nĝa tuyo sang naghatag sa iya sing pa Misa. Ang labi nĝa buhat nĝa icapadunĝug ta sa Dios, cag icadanĝat ta sing labing mahal nĝa caayohan amo ang santa Misa, cag sa tunĝud sini ang pagsimba sing Misa amo ang labi nĝa buhat nĝa guinasogo sa aton sang santa Iglesia sa pagpacasantos sang mĝa domingo cag fiesta.

Ang mĝa tauo nĝa indi macadanĝat sa pagsimba tunĝud sang calayo-on sang ila guinapuy-an sa simbahan, ó tunĝud sang iban nĝa caulanĝan nĝa dacú, ó cay ualá sing Padre nĝa católico nĝa maga Misa, indi

sila macasalá con indi sila magsimba; apang may catungdanan sila sa pagpacasantos sang mḡa domingo cag fiesta bisan sa balay lamang, dirá sa pagpanḡadie, abi, sing rosario, cag sa tapus na ang pagpanḡadie, ó sa ualá pa, basaha ang isa ca balasahon sini nḡa libro nḡa magacaigó sa fecha sang bulan.

Nagasogó man ang Dios sa aton nḡa pumahuay quita sa obra sa mḡa domingo cag fiesta. Bisan magpatay patay quita sa pagobra, indi man naton mapuslan ang aton obra, con indi pagbendicianon sang Dios ang aton trabajo; con indi pagpadal-an sang Dios sing olan, uay pulus ang pagobra sa duta; con indi pagpadayonon sang Dios ang icaayo sang aton lauas, mapunó quita sa balatian; busa tuman quita sa Dios, cag dili quita magtrabajo sa mḡa domingo cag fiesta sing ualay cabangdanan nḡa dacú; cag con may quinahanglan sa pagobra sa amo nḡa mḡa adlao nḡa inogsimba, unahon anay ang pagsimba, con sarang magtambong sa Misa, ó con indi sarang magsimba, pacasantoson ang amo nḡa mḡa adlao bisan sa balay, subong sang guintudlo na caina sa amo man ini nḡa balasahon.

BALASAHON NĞA 30.

Ang casingcasing ni Jesús.

Ang ualay catapusan nğa gugma ni Jesús sa aton amo ang nagdala sa iya sa pagcamatay tunğud sa aton, cag sang nabitay sia sa cruz nanğayo sia sa Dios nğa Amay nğa patauaron nia ang mğa naglansang sa iya sa cruz, nğa patauaron nia ang tanan, nğa patauaron quita, cay guinahigugma co sila, Oh Amay co, nğa nia ni Jesús, labi pa sa acon cabuhi, nğa guinahatag co caron tunğud sa ila.

Guinpaquita ni Jesús sa santos nğa tuod nğa sacramento cay santa Margarita de Alacoque ang iya diosnon nğa casingcasing nğa guinlapus sang bangcao, cag nğa guinlibutan sang tunocon nğa corona, cag nğa guintindugan sing isa ca cruz cag namolong sa iya si Jesús: "Tanaua ining acon casingcasing, nğa nahagugma sing subung sa mğa tauo, nğa nanğinmatay sa ila; cag sa balus sini, ualay iban nğa guinabaton sining acon casingcasing, con dili mğa pagcalimot, cag pagcabugnao, cag mğa pagpasipala, nğa guinahimo sang caramúan sang mğa tauo batoc

sa iya sa sini nğa sacramento sang acon gugma. Buut co, polong man ni Jesús, nğa ining acon casingcasing pagsimbahon sa mainit nğa gugma, cag nğa pagdevocionan sing pasahi, cag guinpana-ad co, nğa nia pa ni Jesús, sa tanan nğa mahagugma cag magdevoción sa acon taguiposo-on, nğa pagalipayon co sila sa tanan nğa mğa calisdanan nila."

"Ipadala co man sa ila ang calinong".

"Alaypan aco nila sa bug-os nila nğa quinabuhi, cag sa horas sang ilang camatayon".

"Pagataga-an co sila sing dagayá nğa mğa gracia, agud macagtuman sila sang mğa catungdanan sang ila pagcahimtang".

"Pagabendicionan co ang tanan nila nğa bubuhaton."

"Ang mğa macasasala macaquita sa acon casingcasing sing tuburan cag calalauran nğa dili matungcad sa pagcalo-oy".

"Pacainiton co ang paghigugma nila sa acon".

"Ang mğa mahagugma sa acon sing mainit macadanğat sing madali sa mata-as nğa cahimpitan".

"Pagabendicionan co ang mḡa balay, nḡa guinatahoran sing dayag sa larauan sang acon casingcasing".

"Pagataga-an co ang mḡa sacerdote sang gracia sa pagpatandug bisan sang labing matig-á nḡa mḡa macasasala".

"Ipaducot co sa acon casingcasing ang mḡa nḡalan sang tanan nḡa nagapalacnad sini nḡa devoción".

"Ang mḡa magpanḡalauat sing maayo sa nahauna nḡa mḡa viernes sang siam ca bulan nḡa dayon, macadanḡat sang lanḡit, cay mamatay sila sa gracia sa pagcasantos, cag dili sila mamatay nḡa ualá macagbaton sang mḡa sacramento".

Amo ini ang mḡa pana-ad ni Jesús sa mḡa nagadevoción sa iya diosnon nḡa casingcasing, cag iya guid guinatuman guihapon.

Sang nagapahaua ang mḡa Apóstoles sa mḡa cabata-an nḡa nagaduluguc sa pagpalapit cay Jesús, guinbadlung nia ang mḡa Apóstoles sa pagsiling: "Pabayae niño nḡa magcari sa acon ang mḡa bata, cag dili niño pagdilian nḡa pumalapit sila sa acon, cay ila ang guinhaharían sa lanḡit". Pagcabati sini sang mḡa iloy, ila guinatinḡuha pagdulung

cay Jesús sang ila mḡa bata, agud iya sila pagbendicionan.

Pumalapit man quita cay Jesús sa dacú nḡa pagdevoción sa iya casingcasing, cag idulung ta sa iya ang iban sa pagtuman sa iya, nḡa nagasiling: "Cari camo nḡa tanan sa acon, cay paumpauan co camo, cag hatagan sing capahuayan ang iño calag. Toon camo sa acon, cay mahagup, cag mapainobuson aco sing casingcasing".

BALASAHON NḠA 31.

Si María Sma. cag si San José, cag ang iban pa nḡa mḡa santo.

Sa ualá pa iguinatuguian ni Jesús ang iyang cabuhi tunḡud sa aton, guinhatag nia sa mḡa catauohan ang iya nḡatanan, cag ang iya guid mismo dirá sa paglalang nia sang diosnon nḡa sacramento sa pagcalauat; uala na sing mabilin sa iya condi ang iya iloy, cag sang malapit na sia mamatay sa cruz, guinhatagan man quita nia sang iyang iloy nḡa si María, agud nḡa manḡin iloy sia naton, cag aton sia pagiloyon. Cutub sa cruz namolong si Jesús sa pagsiling cay María nḡa

iyang iloy sing: "Babaye, ohó ang imong anac", cag guilayon siná namolong man si Jesús sa aton sa pagsiling: "Con sin-o ca nga cristiano "ohó ang imong iloy" nga si María. Tuman quita sining catapusan nga testamento ni Jesús sa aton, cag pag-iloyon ta si María Santísima.

Guinhimo si María Santísima nga iloy sa calo-oy cag sa paghigugma, agud luason nia ang tanan nga mga macasasalá nga nagadangup sa iya. Ualá guid sing bisan sin-o, cag bisan labing malaut nga macasasala, nga ualá masacop sang calo-oy ni María nga aton iloy, cay ang tanan nga yará cay María lunsay caloló nga catam-is. Con may macasasalá nga nanauag sa iya, ang naisipan ni María, dili cay ang mga salá sang nagapangayó sa iya, condi ang cabubut-on nga maayo sang macalolo-oy nga macasasala. "Bulahan nga tuod, siling ni San Bernardo, ang nagadevoción sa mahal nga Virgen María, cay nagadala sia sang iyang tima-an sa pagpalangit, cag maluas guid sia, con dili nia pagbaya-an ang iyang pagdevoción cay María Santísima.

Magdevoción man quita cay San José, nga nacabig nga manluluas sang aton Manunubus nga si Jesús, nga guinsagud nia, cag guinluas man nia si Jesús sa cabangisan ni Herodes, nga nagapangita cay Jesús nga bata sa pagpatay sa iya. Sang buhi pa si San José uay bisan sin-o nga macadaut cay Jesús, cay iya sia guin apinan guihapon, busa guinhimo si San José nga mananabang sang bug-os nga santa Iglesia ni Jesús, nga iya guinatabangan con pagbatocan sang mga herejes, ó con paghingabuton sang mga malaut, ó con pagpioton sang bisan anano nga calautan nga naga abut.

Ang iban nga mga santos nahatagan sang Dios sing mga gracia sa pagpanabang sa pila lamang ca quinahanglanon, apang sa tungud sa cay San José nagatabang sia sa tanan nga mga quinahanglan. Sa sini buut ang Dios nga si Jesús magpahibalo sa aton nga siling nga sa duta napasacop sia cay San José, sunbong man caron didto sa langit nga handá man sia sa pagtogot sang tanan nga guinapangayó sa iya ni San José.

Magdevoción quita cay San José, cag magatabang sia sa aton sang tanan ta nga mga

quinahanglan, cag cunina igadulung quita nia didto sa lañgit.

Aton man tahuron ang mña Angeles nña santos, cay mña manugbalantay cag manogapin sila naton contra sa mña yaua. Magampó, cag magtahud man quita sa mña santos nña tanan, cay mña abian sila sang Dios, cag mag alampo naton sila sa atubañgan sang Dios. Busa tahoron ta ang mña santo nña adto sa lañgit dirá man sa ila mña larauan.

Ang mña protestante nagatahud sang mña larauan sang mña tauo, nña dili santos, cag sang mña retrato sang ila mña caloló, apang guina aquigan nila nña pagtahoron naton ang mña Santos, nña adto sa lañgit, dirá sa mña larauan nila nña nahamtang sa aton mña simbahan cag balay. Ayao pagsapaca ang catinontohan sang mña herejes.

TILIMAANAN SANG MĜA BALASAHON.

TALANDAAN

Diri sini nĝa libro may panabang sa masaquit cag sacrificio.

Panabang sa masaquit amo ang Balasahon nĝa 12, cag ang iban pa nĝa guintudlo sa amo nĝa balasahon.

Con buut sacrificio, yará imponon ang mĝa balasahon nĝa 4, cag 19, cag 29, cag 30 sini nĝa libro.

Con buut magtabang sa mĝa calag sa Purgatorio, yará guinatudlo sa balasahon nĝa 14.

PAHIBALO

Nabatasanan na diri sa aton ang pagpanĝayó lamang sing mĝa tolon-an sa Padre, cag indi lang cay ualá mabayari ang cabudlay sang magsusulat nĝa católico, condi nĝa quinahanglan nĝa mabayaran pa nia sini ang mĝa gastos sa pagpa imprenta, cag tanan. Dapat nĝa magbulig man quita sa ma-ayo nĝa inimprenta, cay con dili quita mag-amot

sa mĝa gastos sini, mauala-an quita sang mĝa maayo nĝa balasahon, cag mabilin lamang ang ila sang mĝa malain, cag mĝa herejes, cay ini sila may mĝa compañía o sociedad, nĝa nagabayad sang mĝa gastos nĝa tanan sang ila guina paimprenta, cag nĝa nagasohol sa ila mĝa magsusulat nĝa herejes.

Con sin-o ang maluyag sini nĝa libro nĝa "Abian sa calag" bayaran nia unta ang galastohon sang cada isa ca libro, cag magtogon sia sini cay

P. Angel F. del Plu.
Box 156.
Manila.